

Научни водич

[Српски – Serbian – صربي]

Абдулазиз б. Мухаммед б. Абдуллах
ес-Седхан

Превод:

Сенад Мухић

Ревизија:

Љубица Јовановић
Фејзо Радончић

2014 - 1436

IslamHouse.com

الدليل العلمي

« باللغة الصربية »

عبد العزيز بن محمد بن عبد الله السدحان

ترجمة:

سناد موهيتش

مراجعة: فيزو رادونشيش - ليوبيتسا يوفانوفيتس

2014 - 1436

IslamHouse.com

НАУЧНИ ВОДИЧ

Увод

Сва хвала припада Богу, Њега хвалимо, од Њега помоћ и опрост тражимо. Њему се утичемо од зла наших душа и од наших лоших поступака. Кога Бог упути, нико га на странпутицу не може одвести, а кога у заблуди остави, нико га на Прави пут не може извести. Сведочим да нема другог Бога осим Аллаха Јединог, Који нема судруга и сведочим да је Мухаммед Његов роб и Посланик.

А затим:

Једно од најбољих дела којима се човек приближава Узвишеном Богу јесте ширење знања међу муслиманима. У том чину се налазе многобројне користи од којих су: Божије задовољство, срџба ђавола, светлост срцима и телима, поправак стања, долазак благослова и благодати, као и још много других ствари.

Ради личне користи као и ради користи муслимана до којих ова књига дође, желим да објавим ове користи и поуке које сам сакупио, ослањајући се при томе на књиге учењака, њихове изреке, као и на моје разумевање свега тога.

Сматрао сам да књига треба да буде написана у облику наслова и главних тачака, како би се из ње лакше научило, запамтило, а затим и по томе радило.

Дакле, ова књига је попут темеља на којег се може ослонити говорник у припреми свог говора, као и учитељ за припрему свог часа или предавања, или имам за припрему свог предавања.

Можда Бог учини да неко од студената направи коментар или допуну онога за чим ова књига има потребу као и да пронађе основне изворе у којима се налазе ове користи и поуке.

Молим Бога да све нас опскрби корисним знањем и добрим делима, јер Он, доиста, све чује и одазива се на молбе.

Такође, молим Га да награди најбољом наградом сваког ко ми је помогао да ова књига угледа светлост дана.

Хвала Богу с чијом благодати се завршавају добре ствари.

Абдул-Азиз б. Мухаммед б. Абдуллах Ес-Седхан

Среда, 5/3/1418 година по Хиџри.

Теме које су везане за веровање

Бог (Аллах) је Једини, нема судруга, и не постоји нешто и неко као Он. Ништа Га немоћним не може учинити, нити постоји истинско божанство мимо Њега. Он је Први и нема ништа пре Њега, Он је Последњи и нема ништа после Њега, Он је Видљиви који је изнад свега, Он је Невидљив који све па чак и најситније честице у детаље познаје. Мисли Га не могу достићи нити разум обухватити и Он не наликује неком од створења, Живи који неће умрети, Вечни и Будни који не спава.

Исра' и Ми'рац (уздигнуће на небеске сфере) Божијег Посланика, мир над њим, је истина и оно се десило душом и телом.

Шефа'ат (заговарање) на Судњем дану је истина, проживљење и обрачун је истина, и патња и казна у гробу су истина.

Иман је веровање у Бога, Његове анђеле, Његове књиге, Његове Посланике, Судњи дан и у Његово одређење добра и зла, недаћа и среће.

Узвишеност Милостивог Бога

Узвишеност Бога се дели на три врсте:

1. Узвишеност Бића.
2. Узвишеност надмоћи.
3. Узвишеност својстава.

Престо Милостивог Бога

Реч *арш* у арапском језику значи краљевски престо.

А у шеријатској терминологији значи престо који има стубове, запањујућег изгледа, огромне величине, носе га анђели, и он је попут куполе над светом.

Узвисивање Милостивог над Својим престом

Узвисивање је стварно и истинито, онако као што доликује Њему, Узвишеном.

Виђење Узвишеног Бога

На овоземном свету Га нико никада није видео и неће Га видети.

На будућем свету ће Га видети верници својим очима стварним виђењем.
Становници Раја ће сигурно видети Узвишеног Бога.

Размишљање о Божијим ајетима (знацима) и космичким променама

Доиста, ови знакови око нас са свим својим различитостима указују на величину њихова Творца и на Његову једноћу.

Наш поглед ка овим знаковима мора да буде поглед дубоког размишљања, а не само обично и пуко посматрање.

Морамо да знамо да вршимо кооперацију са овим знаковима, како би они подстицали душу на чињење добрих и остављање лоших поступака.

Узроци који нас воде до Божије љубави¹

1. Читање Кур'ана уз размишљање и узимање поуке.

2. Приближавање Узвишеном Богу добровољним богослужењима.

3. Стално сећање на Узвишеног Бога у свакој ситуацији, а оно бива језиком, срцем и делом.

---

¹ Скраћено из књиге Медарију-с-саликин, од Ибн-л-Кажјима, 3/17.

4. Давање предности ономе што Бог воли над оним што људи воле.

5. Напајање срца спознајом Његових имена и својстава.

6. Размишљање о Његовим многобројним, видљивим и невидљивим благодатима.

7. Скрушеност и понизност срца због Узвишеног Бога.

8. Осамљивање у последњој трећини ноћи због богослужења Узвишеном Богу.

9. Дружење са истинским и искреним пријатељима, као и разумевање најбољих плодова приликом слушања њихових речи.

10. Избегавање свега што удаљава срце од Узвишеног Бога.

Божија права код Његових робова

1. Искреност.

2. Извршавање свих видова богослужења само ради Њега.

3. Давање предности Његовим наредбама и забранама.

4. Потврђивање свега онога што је сам Бог за Себе потврдио, и негирање свега онога што је он сам од Себе негирао.

5. Величање и поштовање Његових светиња.

Стања и ситуације на Судњем дану:

Прво: Врело Посланика, мир над њим

То је стварно и истинито врело чија су својства следећа:

1. Ширина му је онолика колико износи раздаљина која се пређе за месец дана, а и дужина му је толика,
2. вода му је беља од млека,
3. вода му је слађа од меда,
4. вода му је хладнија од леда,
5. поплочан је бисерима,
6. мирис му је мириса парфема,
7. сјај и број чаша из којих ће се пити је попут звезда на небесима,
8. ко се једном са њега напије никада неће да буде жедан.

Друго: Вага или мизан

Мизан је стварна и истинита вага која има два таса на којима ће се вагати поступци људи, сами људи и листови у којима су дела записана.

Треће: Сират ћуприја

1. Она је оштрија од сабље,
2. тања је од длаке,
3. на њој ће бити куке,²
4. биће клизава,
5. биће тешка за ходање,
6. мрачна,
7. имаће два руба или две стране.

Исламски учењаци се разилазе када је у питању редослед врела, мизана и сират ћуприје, а исправно је да се ради о следећем редоследу: врело, након њега мизан, а затим долази сират ћуприја.

Анђели

Анђели спадају у невидљиви свет и њихов број познаје само Бог.

Они су створени од светлости.

Не супростављају се Божијој наредби и раде оно што им Он нареди.

Нека од њихових имена су: Гаврило, Микаило, Исрафило.

---

² Оваквим кукама ће се грешници бацати у Ватру, или ће им се наносити бол, сходно величини и количини греха. (оп. прев.)

Нека од њихових задужења су: Писање добрих и лоших поступака, вађење душе, испитивање у гробу, доношење објаве, спуштање кише.

Кур'ан

Он је Божији спуштени говор који није створен и који је сачуван од било каквих промена.

Разлог искривљавања књига пре Кур'ана јесте што Бог није гарантовао да ће да их сачува, док је за Кур'ан гарантовао. Узвишени је казао: ***Ми смо Кур'ан објавили и ми ћемо га чувати.***

Када је реч о претходним верским књигама, за њихово чување су били задужени учењаци и побожњаци.

Нека правила везана за учење Кур'ана

1. Прописна чистоћа тела,
2. кориштење мисвака (чишћење зуба),
3. учење е'узе (тражења заштите од ђавола),
4. учење бисмиле (у име Бога, Милостивог, Свемилосног) само на почетку суре,
5. размишљање о ономе што се учи.

Неки плодови учења Кур'ана

Читање Кур'ана је богослужење којим се човек приближава Узвишеном Богу. За сваки харф (слово) човек има десет добрих дела. Читањем Кур'ана се улепшавају понашање и поступци, а чисти се и душа.

Називи претходних верских књига

1. Теврат,
2. Зебур,
3. Инџил.

Разлика између Кур'ана и хадис кудсијја

1. Кур'ан је наднаравно чудо, док хадис кудсијј³ није.

---

³ Хадис кудси је веродостојна предаја Мухаммеда, мир над њим, у којем се налази говор узвишеног Бога, нпр. преноси Посланик да је Бог рекао: О слуге моје, ја сам Себи забранио насиље па га и вама забрањујем“... и сл. Хадис нам преноси Мухаммед, надахнут од Бога, док је Кур'ан објава од Бога објављивана Посланику у периоду од 23 године, и у њему је у потпуности садржан Божији говор и не постоји у Кур'ан ни једна једина реч Посланика, мир над њим, и он га је, мир над њим, човечанству у потпуности пренео.

2. Само читање Кур'ана је богослужење, док читање хадис кудсија није само по себи богослужење.

3. Читајући Кур'ан се за свако слово добија десет добрих дела, док то није случај са читањем хадис кудсија.

4. Цели Кур'ан је веродостојан, док има хадис кудсија који су веродостојни, а има и оних који то нису.

5. Кур'ан не треба да додирује осим чиста особа, док хадис кудсиј може да додирује особа која није у таквом стању.

Значење суре:

Лезичко значење речи ес-сурету (поглавље) је место, степен, положај. У Кур'ану су суре поредане тако да свака има своје место и налазе се једна иза друге.

По питању значења суре је речено: Названа је суrom јер свака њена реч, или сваки њен ајет има своје место и налази се поред другог, као цигле које су поредане једна поред друге.

Или је названа тим именом (сура) зато што има посебно и узвишено место и положај.

Неки од знакова мекканских сура

1. Свака сура у којој се налази израз „келла“ је мекканска.

2. Свака сура у којој се налази сецда тилавета је мекканска.

3. Свака сура у којој је казивање о Адему и Иблису, осим суре Ел-Бекаре, је мекканска.

4. Свака сура која почиње са неким од самосталних арапских слова, осим сура Ел-Бекаре и Алу Имран, је мекканска. Око суре Ер-Ра'д постоји разилажење.

Неки од знакова мединских сура

1. Свака сура у којој се спомиње неки пропис или санкција је мединска сура.

2. Свака сура у којој се дозвољава цихад (борба на Божијем путу) и спомињу прописи везани за њега, је мединска.

3. Свака сура у којој се спомињу лицемери, осим суре Ел-Анкебут је мединска.⁴

Врсте казивања у Кур'ану

1. Казивања о веровесницима и њиховим народима.

2. Казивања о нашем Посланику, мир над њим, његовом народу и биткама које је водио.

---

⁴ Неки учењаци су казали: „Исправно је да је сура Ел-Анкебут мекканска осим првих једанаест ајета. У њима се спомињу лицемери, па су то медински ајети.“

3. Казивања везана за нејасне и до краја неиспричане догађаје и особе око чијег посланства постоји разилажење.

Неке користи кур'анских казивања

1. Учвршћивање срца Посланиковог , мир над њим, као и срца његових следбеника.

2. Потврда истинитости претходних веровесника.

3. Потврда истинитости Посланика, мир над њим, кроз његово казивање о претходним народима.

Мудрост понављања одређених казивања у Кур'ану

1. Појашњавање кур'анског стила казивања који представља најбољи и најјачи стил изражавања.

2. Указивање на наднаравност Кур'ана, тиме што се једна прича прикаже на више начина.

3. Важност казивања како би се извукле одређене поуке.

4. Разноликост циљева због којих се преноси неко казивање. Свако од тих казивања спомиње чињенице и значења која одговарају датој прилици.

Суннет (пракса) Посланика, мир над њим

Језичко значење суннета је: Пут којим се ходи, животопис.

У термилошкој смислу суннет означава праксу Посланика, мир над њим, било да се ради о његовим речима, поступцима или одобрењима. Постоје и друге дефиниције суннета.

Пример суннета који се огледа у говору Посланика, мир над њим, је хадис у којем се каже: **„Дела се цене према намерама и сваком човеку припада оно што је намерио.“**

Пример суннета у смислу поступка Посланика, мир над њим, је начин обављања намаза.

Када је реч о суннету који се огледа кроз одобрење Посланика, мир над њим, да се чини неко дело, ту узимамо за пример случај Халида б. Велида који је пред Послаником, мир над њим, скувао и јео пустињског гуштера. Посланик је одбио јело али му је то ћутњом одобрио.

Однос суннета и Кур'ана

1. Суннет појашњава Кур'ан
Пример тога је следећи:

Узвишени Бог је казао:

1. *Намаз обављајте и зекат удељујте.*
2. *Прописан вам је пост.*
3. *Ходочастити Храм дужан је, Бога ради, сваки онај који је у могућности.*

Ови прописи су у Кур'ану споменути уопштено, али је суннет појаснио детаљне прописе везане за намаз, пост и хаџ.

2. Суннет потврђује оно што се налази у Кур'ану

Пример:

Узвишени је казао: *И они који се мимо Аллаха другом божу не клањају, и који, оне које је Аллах забранио, не убијају, осим када правда захтева, и који не блудниче; - а ко то ради, искусиће казну.*

У суннету се преноси да је Посланик, мир над њим, упитан о највећем греху, па је казао: „Да Аллаху припишеш друга, потом да убијеш своје дете из страха од сиромаштва, а након њега највећи је грех да учиниш блуд са женом свога комшије.“

3. У суннету се налазе неки подаци којих нема у Кур'ану.

Пример везан за забрану женидбе одређеним врстама жена. Узвишени је казао: ***...и да саставите две сестре – а шта је било, било је.***

У суннету се наводи и забрана женидбе са женином тетком или стрином.

4. Неки су казали да суннет понекад долази да дерогира неки кур'ански пропис.

Пример тога налазимо у ајету: ***Када неко од вас буде на самрти, ако оставља иметак, прописује вам се, као обавеза за оне који се Бога боје, да праведно учини опоруку родитељима и ближњима.***

Међутим, суннет је дерогирао овај пропис.

Посланик, мир над њим, је казао: „**Бог је свакоме ономе ко заслужије дао његово право и нема опоруке за онога ко свакако наслеђује иметак.**“

Разлози вишебројности одређених хадиских предаја⁵

1. Вишебројност догађаја,
2. преношење предаје по значењу, а не онако како је изречена,
3. различитост у степену памћења оних који преносе предају,

---

⁵ Ову тему је припремио др Шереф Махмуд Ел-Кудат.

4. преношење предаје у скраћеној верзији,
5. присуство слушању само неких предаја, или преношење само дела одређене предаје,
6. вишебројност одговора по неком питању,
7. грешка,
8. лаж.

Асхаби (следбеници) Божијег Посланика, мир над њим

1. Они су скупина коју је Бог изабрао да буде у друштву Посланика, мир над њим.
2. Имају вредност и степен којег они после њих не могу да достигну.
3. Мржња према асхабима или неким од њих представља велику ману у веровању једног човека.
4. Љубав према њима је део веровања, а мржња спрам њих је део лицемерства.
5. Најбољи међу њима је Ебу Бекр, након њега Омер, потом Осман, а затим Алија.

Десеторица асхаба којима је обећан Рај

1. Ебу Бекр Ес-Сиддик, нека је Бог задовољан са њим,
2. Омер б. Ел-Хаттаб, нека је Бог задовољан са њим,

3. Осман б. Аффан, нека је Бог задовољан са њим,

4. Алија б. Еби Талиб, нека је Бог задовољан са њим,

5. Се'ид ибн Зејд, нека је Бог задовољан са њим,

6. Са'д ибн Еби Веккас, нека је Бог задовољан са њим,

7. Абдуррахман ибн Ауф, нека је Бог задовољан са њим,

8. Талха ибн Убејдуллах, нека је Бог задовољан са њим,

9. Ебу Убејде Амир ибн Ел-Церрах, нека је Бог задовољан са њим и

10.Зубејр ибн Ел-Аввам, нека је Бог задовољан са њим.

Новотарија

Дефиниција: Иновирана ствар која није пре постојала.

Врсте новотарија

Новотарије или новине у обичајима које нису везани за веру и оне нису спорне. Новотарије у вери и оне су забрањене.

Разлози ширења новотарија

1. Претеривање,
2. одговор новотару другом новотаријом,
3. страни утицаји,
4. суђење разумом и давање предности њему у шеријатским (верозаконским) питањима,
5. превођење филозофских књига на арапски језик,
6. скривеност Суннета,
7. незнање,
8. слеђење незналица у вери,
9. устрајавање у чињењу богослужења која нису у складу са шеријатом,
10. слеђење нејасних кур'анских ајета,
11. доказивање измишљеним или slabим хадисима.

Последице ширења новотарија

Постоје последице које обухватају цело друштво, а постоје и оне које су везане за самог новотара.

Неке од последица које обухватају цело друштво

1. Нестанак суннета,
2. мноштво расправа и разилажења међу припадницима уммета ислама (народа),
3. мржња праксе Посланика, мир над њим, и сматрање да је његово практиковање мањкавост,
4. давање предности суду разума над судом Шеријата (верског права),
5. поремећај принципа вере и учења које вера приповеда.

Последице које су везане за самог новотара

1. Дело које чини одбацује му се и није му примљено,
2. покајање му се не прима све док не остави практиковање новотарије,
3. неће бити напојен са врела Посланика, мир над њим,
4. такав се рачуна од оних који о Богу говоре без знања.

Израз: да сам, да је...

1. Онај ко користи ове речи не слажући се са Божијом одредбом је грешан. Као нпр. да неко каже: *Да тај и тај није кренуо на путовање, не би му се десила саобраћајна несрећа и сл.*

2. Такође, грешан је и онај ко их изговори желећи тиме да уради неки грех, као нпр. да каже: *Да имам новца, купио бих себи музичке инструменте.* Након тога, уколико не би урадио то дело због непостојање новца, а не због тога што се покајао, био би грешан.

3. Има севап онај ко изговори те речи желећи тиме да уради неко добро дело, као нпр. да каже: *Да имам новца, саградио бих џамију.*

4. Нема ни севапа, а нити греха уколико се тим речима не жели претходно споменуто, као нпр. да се каже: *Пут до џамије је овуда, да одеш другим путем било би ти даље.*

Неки од предзнака Судњег дана

С обзиром на појаву предзнаци се деле на три врсте:

1. Предзнаци који су се већ појавили и нестали су.

2. Предзнаци који су се већ појавили и свакога дана се све више повећавају.

3. Предзнаци који се још увек нису појавили.

Ове три скупине предзнака се могу подвести под две врсте:

а) Мали предзнаци у које улазе: предзнаци који су се већ појавили и који су нестали, и предзнаци који су се већ појавили и свакога дана се све више повећавају,

б) Велики предзнаци у које улазе предзнаци који се још увек нису појавили.

Мали предзнаци су они предзнаци који се појављују на доста времена пре Судњег дана и они не спадају у необичне појаве, попут: појава оних који призивају посланство, проширеност блуда, распрострањеност музике и музичких инструмената, украшавање џамија, раширеност убијања, прекидање родбинских веза, проширеност бављења трговином, мноштво земљотреса, мноштво изненадне смрти.

Велики предзнаци су они предзнаци који представљају велике промене и који ће се појавити пред сами наступ Судњег дана, и сасвим су необични, а они су: појава Антихриста, силазак Исаа, излазак Је'цуца и Ме'цуца, излазак Сунца са Запада.

Посебности Божијих посланика и веровесника у односу на остале људе

Примање Објаве, безгрешност, њихове очи спавају, али срца не, имају право приликом смрти да бирају између овог или оног света,⁶ укопавају се тамо где су преселили (умрли), њихова тела не труну у земљи.

Посебности посланика Мухаммеда, мир над њим, у односу на друге посланике и веровеснике

Дарован му је језгровит говор, потпомогнут је страхом којег непријатељи осјећају, дозвољен му је ратни плен, земља му је учињена чистом и на њој може да обавља намаз, Бог га је послао свим створењима, он је печат свим посланицима.

Права Посланика, мир над њим

1. Требамо да верујемо да је његова посланица последња.

---

⁶ Тј. да ли желе да живе још или да умру. (оп. прев.)

2. Требамо да поштујемо његов суннет, да следимо његове наредбе и да се удаљимо од његових забрана.

3. Не требамо да претерујемо у његовом величању.

4. Не смемо да омаловажавамо његове асхабе (следбенике), супруге и породицу.

Чистоћа и намаз

Улазак у тоалет

1. Пре уласка у тоалет треба проучити дову:

بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ

وَالْخَبَائِثِ.

Бисмиллахи, Аллахумме инни е'узу бике мине-л-хубуси ве-л-хабаиси.

То у преводу значи: У име Бога, утичем се Богу од утицаја ђавола мушког и женског рода.

2. У тоалет се улази левом ногом.

3. Приликом вршења нужде не треба се окретати према кибли, ни лицем ни леђима.

4. Излази се десном ногом.

5. Приликом изласка се учи дова: *Гуфранеке*, што у преводу значи: *Твој опрост, Боже!*

Начин узимања абдеста (верског чишћења пре молитве)

1. Узимање абдеста треба отпочети са Божијим именом (Бисмиллахи – У име Бога).
2. Прање шака.
3. Прање уста и носа.
4. Прање лица.
5. Прање руку до изнад лактова.
6. Потирање главе (косе) и ушију.
7. Прање ногу до иза чланака.
8. Након абдеста проучити:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ
أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ
التَّوَابِينَ، وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ.

*Ешхеду ен ла илахе иллеллах ве ешхеду енне
Мухаммеден 'абдуху ве ресулуху. Аллахумме-џ'ални
мине-т-теввабин ве-џ'ални мине-л-мутетаххирин.*

То у преводу значи: Сведочим да нема другог бога осим Аллаха и да је Мухаммед Његов роб и посланик. Боже мој, учини ме од оних који се често кају и који се често чисте.

Мисвак

Вредност мисвака:

1. Посланик, мир над њим, је веома много користио мисвак (сл. четкици за чишћење зуба).
2. Посланик, мир над њим, је веома много подстицао на кориштење мисвака.
3. Мисвак чисти уста.
4. Коришћење мисвака је дело драго Узвишеном Богу.

Када се користи мисвак?

1. Приликом узимања абдеста.
2. Пре отпочињања намаза.
3. Пре учења Кур'ана.
4. Након буђења из сна.
5. Приликом уласка у џамију.

Неки од суннета приликом слушања езана

1. Понављање речи које мујезин (особа која учи позив на молитву) учи.

2. Након што мујезин проучи *Хајје але-с-салах*, ми ћемо изговорити: *Ла хавле ве ла куввете илла биллахи*. Исто ћемо казати након што мујезин проучи: *Хајје але-л-фелах*.

3. Након што мујезин заврши са езаном, проучићемо салеват (благослов) на Посланика, мир над њим.

4. Након езана се такође учи дова:

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا
الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ.
رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ رَسُلًا.

Аллахумме раббе хазихи-д-д'авети-т-таммети ве-с-салати-л-каимети, ати мухаммеден ел-весилете ве-л-фадилете, ве-б-'асху мекамен махмуден еллези ве 'адтеху. Радиту биллахи рабен, ве би-л-ислами динен, ве би Мухаммедин, саллаллаху алејхи ве селлем, ресулен.

Што у преводу значи: Аллаху мој, Господару овог савршеног позива и наступајућег намаза, подари Мухаммеду шефа'ат (заузимање на Судњем дану) и свако добро и проживи га на узвишеном месту које си му обећао. Задовољан сам да ми је Аллах Господар, ислам вера и Мухаммед, мир над њим, посланик.

Одлазак у џамију

1. Треба поранити приликом одласка у џамију.
2. Проучити молитву приликом изласка из куће.⁷
3. Проучити молитву приликом одласка у џамију.⁸
4. Пешачење је боље од кориштења превозног средства.
5. Приликом уласка у џамију треба проучити дову и ући десном ногом.⁹
6. Приликом изласка из џамије треба проучити дову и изаћи левом ногом.¹⁰

---

⁷ Погледај поглавље: Шта се учи када се излази из куће.

⁸ Погледај поглавље: Шта се каже приликом одласка у џамију.

⁹ Погледај поглавље: Шта се каже приликом уласка у џамију.

¹⁰ Погледај поглавље: Шта се каже приликом изласка из џамије.

Користи из Посланиковог, мир над њим, начина обављања намаза

а) Места и начини седења у намазу

1. Седење између две сеџде и оно изгледа овако:

- Треба да савије ноге и да седне на пете. Ово седење се назива *ел-ика'а*.

- Треба да лево стопало буде опружено на поду, а десно да буде подвијено тако да прсти буду према Кибли. Ово седење се зове *ел-ифтираш*.

2. Седење звано *џелсету ел-истираха*

Ово кратко седење бива након друге сеџде на првом и трећем рекату.

Седне се на лево стопало које је опружено, а подвију се прсти десног стопала и усмере се према Кибли. Приликом овог седења нема никаквог спомињања Аллаха нити молитве.

3. Први тешеххуд: десно стопало се подигне и усправи с прстима окренутим према кибли, а лево опружи на под.

4. Други тешеххуд, и он има три начина:

- Десно стопало се усправи и прсти се усмере ка Кибли, а лево стопало заједно са потколеницом се протне испод десне потколенице.

- Као и прво само што се потколеница и стопало десне ноге не подиже, већ се опружи заједно са левим које је протнуто испод десне потколенице.

- Десно стопало се усправи са прстима према кибли, а лево се стави између десне потколенице и бутине.

5. Изглед намаза у седећем положају:

- Ет-терербб'у (у народу познато као турски начин). Поједини учењаци кажу да се овакав положај користи само на местима где у нормалним условима клањач стоји, а то су: кијам, руку', док у другим положајима ради све што ради клањач, повија леђа када је на руку'у, чини сецду, седи између две сецде.

Све је ово уколико не постоји потешкоћа.

б) Начин држања прстију:

1. На руку'у се прсти рашире.

2. На сецди се прсти скупе.

3. Прсти се држе нити превише раширени, а нити превише скупљени ако се ради о нечему мимо руку'а и сецде.

ц) Места на којима се дижу руке:

1. Места на којима се увек дижу руке:
  - Почетни текбир.
  - Код одласка на руку'.
  - Код дизања са руку'а.
  - Код дизања са првог тешеххуда и устајања на трећи рекат.

2. Места на којима се не дижу руке:
  - Код изговарања свих других текбира мимо четири споменута.

д) Место према којем клањач треба да усмерити поглед:

1. У место где се пада лицем на сеџду.
2. Када се седи у намазу треба да се гледа у кажипрст.

Неке грешка клањача

1. Гласно изговарање нијјета (намере за намазом).
2. Подизање гласа приликом учења Кур'ана и зикра у току намаза.
3. Беспотребно наслањање на зид или стуб (приликом клањања).

4. Речи: Од Бога помоћ тражимо (исте'анна биллахи), када имам проучи: ***Тебе обожавамо и од Тебе помоћ тражимо.***

5. Узимање тејеммуа чак и када има воде.

6. Непоравнавање саффоа и остављање празнина између клањача.

7. Неисправљање кичме и леђа приликом стајања у намазу, као и приликом сеџде, руку'а и седења у намазу.

8. Изговарање: ***Аллах је уз стрпљиве*** (Иннеллахе ме'а-с-сабирин), приликом уласка у џамију.

9. Неспуштање свих седам делова тела приликом обављања сеџде, подизање стопала, посебно у току сеџде, као и стављање једног стопала на друго.

10. Чекање да се имам, уколико је на сеџди, у потпуности подигне.

11. Одуживање са стајањем у намазу, а скраћивање сеџде и руку'а.

12. Учење на седењу два пута.

13. Тевверрук на месту ифтираша и обрнуто.¹¹

14. Устајање онога који треба да наклања одређени број реката пре него што имам преда селам.

---

¹¹ Тевверук је када се седне и када се стави лево стопало испод десне потколенице чији су прсти повијени и окренути према Кибли; Ифтираш је када се седне на леву ногу, а када се прсти десне подвију и усмере према Кибли.

15. Запостављање дизања руку на местима где их је суннет дизати.

16. Претицање имама.

17. Журно ходање (ка џамији).

18. Долазак у џамију након једења лука.

19. Спуштање руку низ тело.

20. Затварање очију.

21. Обављање нафиле приликом учења икамета.

22. Неодговарање на селам знаком.

23. Изговарање речи *екбер (највећи)* са дужином као нпр. да се каже: *екбаар*.

24. Непокривање рамена.

25. Обављање намаза у танкој одећи која одсликава кожу.

26. Пљување у правцу Кибле.

27. Везивање косе и завраћање одеће

28. Покрети у намазу.

29. Обављање намаза седећи од стране неких који су болесни, и поред тога што су у могућности да стоје.

30. Неукрашавање одеће.

31. Изговарање речи: *Екамехеллаху ве едамеха*.

32. Сматрање да је лепо устати када муџезин изговара: Кад камети-с-салату.

33. Гледање у намазу на леву и десну страну и дизање погледа.

34. Гласно зевање.

35. Прекривање уста.

36. Преплетање прстију
37. Нагињање у страну приликом обављања намаза.
38. Изговарање приликом сехви сецеде: *Субхане мен ла јесху* или *Слављен је Онај Који не заборавља.*
39. Необављање техијјету-л-месцида.
40. Ако са имамом клања још једна особа, грешка је да се имама мало помери напред.
41. Непомерање језика и усана приликом учења.
42. Резервисање места у џамији.

Начини обављања намаза иза имама (у пракси)

Постоје четири начина:

1. Истовремено чињење покрета, а оно значи да клањач буде попут имамова сенке, у исто време чинећи покрете са њим.
2. Претицање имама, као нпр. Да клањач учини прегивање пре имама или да се спусти на сецду пре имама.
3. Кашњење за имамом, као нпр. да се имама подигне са руку'а и крене на сецду, а да клањач још увек буде на руку'у.
4. Слеђење имама, а оно бива тако што нпр. клањач чини руку' или сецду и подиже се одмах након имама.

Четврти начин је суннет, а остала три су неисправна и онај ко по њима поступа чини грех.

Обмањивање клањача од стране ђавола

1. Утицај и деловање на клањача како не би раније кренуо на намаз.

2. Убацавање сумње везане за чистоћу пре него што крене на намаз.

3. Убацавање сумње везане за чистоћу током обављања намаза.

4. Деловање на клањача приликом учења Кур'ана и молитви.

5. Убацавање сумње по питању броја реката.

6. Утицај на клањача како би што пре завршио са намазом.

7. Деловање на тај начин да клањач чини што више непотребних покрета током намаза.

8. Деловање на клањача након намаза како би што мање чинио зикр.

Разлози који утичу на скрушеност у намазу

1. Обављање намаза искрено у име Бога.

2. Слеђење суннета приликом тахарета – прања тела ради намаза.

3. Слеђење суннета у начину обављања намаза.
4. Одлазак у џамију раније.
5. Читање биографија исправних претходника.
6. Борба са самим собом и терење самог себе на чињење добра.
7. Обављање намаза као да је последњи у животу.
8. Прилазак намазу без заузетости срца нечим другим мимо намаза.
9. Обављање одређеног броја нафила у кући.
10. Размишљање приликом учења Кур'ана.
11. Размишљање о зикру који се учи приликом намаза.
12. Учење разноврсних зикрова.
13. Попуњавање и равнање саффова.
14. Гледање у место седе.
15. Необављење намаза на украшеним теписима и на свему оному што одвраћа пажњу.

Неки прописи везани за џуму (пракса и правила понашања)

1. Одлазак у џамију раније.
2. Купање.
3. Облачење најлепше одеће.
4. Мирисање.

5. Пешачење до џамије, јер је оно боље од одласка превозним средством, ако пешачење не представља потешкоћу.

6. Обављање два реката техијету-л-месцида.

7. Учење суре Ел-Кехф.

8. Често доношење салавата на Посланика, мир над њим. Неседење на начин да се седне на стражњицу, а ноге да се савију према горе, тако да колена дођу скоро под браду, а онда се рукама притегну.

10. Непрелажење и непрекорачавање преко вратова људи.

11. Ћутња и помно слушање говора.

12. Учење молитве у време када се она прима.

Користи које су везане за џуму

Радње на дан џуме се деле на три врсте:

1. Радње пре џуме намаза,

2. радње после џуме намаза,

3. радње које се раде пре или после џуме намаза.

Појашњење овога је у следећем:

Радње пре џуме намаза:

1. Купање,

2. облачење најлепше одеће,

3. мирисање,
4. одлазак на џуму рано и радње које су везане за то.

Радње после џуме намаза:

1. Учење дове у времену када се она прима, а то време је у задњем сату након икиндије.

Радње које се раде пре или после намаза:

1. Учење суре Ел-Кехф,
2. доношење салавата на Посланика, мир над њим.

Нафиле – добровољна богослужења

1. Требамо да се трудимо да практикујемо што више нафила.
2. Нафиле су узрок који води до Божије љубави.
3. Нафиле употпуњавају неупотпуњења обавезна богослужења.
4. Нафиле утичу да човек води бригу о обавезним богослужењима.

Духа намаз (преподневни)

Вредности духа намаза

1. Посланик, мир над њим, је обављао духа намаз.
2. То је намаз покајника.
3. Посланик, мир над њим, је неким асхабима препоручио обављање овог намаза.
4. Овај намаз је раван многим добрим делима.

Време духа намаза

Духа намаз траје од времена када се Сунце уздигне, па све док мало не пређе половину неба.

Када је најбоље обављати духа намаз?

Најбоље га је обављати када је врелина Сунца највећа. Суннет је да се на том намазу учи сура Еш-Шемс и сура Ед-Духа.¹²

---

¹² Ово спомиње имам Ибн Хаџер у делу *Фетху-л-Бари*, 3/55, и ништа о овој предаји није казао.

Ценаза намаз

Након првог текбира се учи Фатиха, а може се додати и сура.

Након другог текбира се учи салават на Посланика, мир над њим.

Након трећег текбира се учи дова за умрлу особу.

Након четвртог текбира се предаје селам само на десну страну.

Неки од прекршаја везаних за ценазу намаз

1. Ћутња након четвртог текбира уз уверење да је то суннет,

2. ређање новог саффа са десне имамове стране,

3. предаја селаму заједно са имамом уколико се пропусти неки од текбира.

Посећивање гробља

- Не треба одредити посебан дан за посећивање гробља,

- молитва коју треба учити том приликом гласи:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ نَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا
وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ.

*Es-Selamu 'alejku ehle-d-diјari mine-l-
mu'minine ve-l-muslimine, ve inna inшаAllахu
bikum laхikuн. Nes'elullaхе лена ve лекуму-л-
'афијете.*

То у преводу гласи: Мир нека је на вас становници ових кућа, верници и муслимани, и ми ћемо вам се кад Бог буде хтео придружити. Молимо да Бог опрости и нама и вама.

Неке користи посеђивања гробља

- Слеђење суннета Посланика, мир над њим и
- подсећање на Ахирет.

Ноћни намаз

Неке од посебности ноћног намаза:

1. Најбољи намаз након обавезних намаза.

2. Почаст верника.
3. Он је стална пракса добрих људи.
4. Налази се у времену када се Узвишени Бог спушта на нама најближе небо, а то је задња трећина ноћи.
5. Онај ко га клања је сам и нико га не види.
6. Ноћни намаз је био међу првим саветима којима је Посланик, мир над њим, посаветовао становнике Медине.

Узроци који помажу да се обави ноћни намаз:

1. Молитва.
2. Редовно обављање прописаних намаза.
3. Неседење до касно у ноћ.
4. Спавање након подне.
5. Остављање греха. Неки човек је рекао Хасану: „Не можемо да устанемо на ноћни намаз.“ Хасан му је рекао: „Ваши греси вам не дају да устанете.“
6. Борба са собом и својим прохтевима.
7. Кориштење помоћних средстава за устајање као: мобилни, навијање сата, договор са неким да покуца на врата и сл.

Резултати и плодови ноћног намаза:

1. Приближавање Богу. За мало посла, добије се велико добро дело.

2. Ноћни намаз спречава чињење греха.
3. Праштају се греси.
4. Отклањање мана и болести од тела.
5. Дизање степени и оцена.
6. Опонашање првих генерација.
7. Ноћни намаз помаже да се устане на сабах.
8. Обнављање Кур'ана.
9. Ноћни намаз је једно од добрих дела.
10. Он је почаст вернику.

Ел-Кусуф и Ел-Хусуф – помрачење Сунца и Месеца

Ел-Кусуф је помрачење Сунца, а Ел-Хусуф је помрачење Месеца, а постоји и други ставови по овом питању.

У предисламском периоду незналице су сматрале да је помрачење Сунца или Месеца један од знакова смрти или рођења неког великана.

Ислам је докинуо овакво једно неприхватљиво уверење.

Шта је похвално да се ради када се деси помрачење?

1. Роба ропства ослободити.
2. Дати милостињу.
3. Имати на уму да је Бог срдит.

4. Не смејати се много.
5. Што пре почети са намазом за помрачење.
6. Чинити молитву.
7. Тражити опрост.
8. Доносити текбире.

Мудрост помрачења Сунца и Месеца¹³

1. Испољавање (Божије) моћи деловањем на Сунце и Месец.
2. Указивање на ружноћу поступка оних који обожавају Сунце или Месец.
3. Указивање на пример дешавања која ће бити приликом Смака света.
4. Дешавање извесне промене када су у питању ова два небеска тела¹⁴, затим враћање у нормално стање је знак да требамо да се плашимо Божије казне и да требамо да се трабамо надати се Његовом опросту.

Начин клањања овог намаза

Клањају се два рек'ата, на сваком река'ату се чине по два руку'а, а то изгледа овако: Донесе се почетни текбир, учи се Фатиха и сура, затим се учини

---

¹³ Ово је део говора Ибн-л-Џевзија.

¹⁴ Тј. промена у односу на оно што се са њима дешава свакодневно. (оп. рев.)

рук'у, потом се врати са руку'а и настави са учењем. Након учења се опет учини рук'у, подигне се са њега, а потом учини сеџда. Када се изврше ове радње завршен је један рек'ат. Други рек'ат бива као и први, с тим да први рек'ат треба да траје дуже од другог.

Неки прописи везани за овај намаз

1. Прописано је и женама да клањају намаз за помрачење.

2. Намаз за помрачење ће се клањати чак и у време када је забрањено да се клања, уколико би се у том времену десило помрачење.

3. Након обављања овог намаза похвално је упутити неколико речи људима у виду предавања или савета.

4. Уколико се деси да клањач закасни на први руку'у, а стигне на други, да ли ће му се рачунати тај рек'ат? Исправно је да онај коме се овако деси, да му се неће рачунати први рекат, него ће након предаје селама устати да га наклања, учинивши оба руку'а.¹⁵

5. Похвално је да се дуго учи на кијаму, као и то да се дуго остане на руку'у и на сеџди.

6. Није прописано да се за овај намаз учи езан или икамет, него треба рећи: Ес-салату џами'атен.

---

¹⁵ Из фетви уваженог учењака Ибн База.

Зекат (обавезна милостиња)

Зекат је трећи темељ на којем се заснива исламска вера.

Неки о циљева прописивања зеката:

1. Спровођење Божије наредбе,
2. међусобно потпомагање богатих и сиромашних,
3. чишћење иметка,
4. повећање берекета (благослова),
5. чишћење душе од шкртости,
6. уклањање недаћа и болести.

Пост

Неке од грешака које се дешавају појединим људима за време рамазана

1. Грешка је то што неки људи једу све док мујезин не каже: хајја але-с-салах,
2. грешка је да се не упозори онај ко једе или пије ненамерно,
3. пропуштање јације из разлога да се стигне на теравију у одређену цамију,
4. некориштење мисвака након што Сунце пређе половину неба, и критиковање оних који у том периоду користе мисвак.

Суннети ифтара (вечера након поста)

1. Пожуривање са ифтаром,
2. одгађање сехура (период пре почетка поста),
3. мрсење хурмама,
4. сехурење хурмама,
5. упућивање дове приликом ифтара.

Неки од знакова ноћи Кадр

Потврђени и исправни знакови:

1. Она се налази у задњој десетини рамазана,
2. тачније, налази се у непарним ноћима задње десетине рамазана,
3. то је умерена ноћ, није је превише топла а ни хладна,
4. број анђела у тој ноћи је већи од броја каменчића,
5. након те ноћи Сунце се појављује без својих зрака, попут диска.

Нетачни знакови ове ноћи:

1. у њој пси не лају,
2. у њој не ричу магарци,
3. у њој морска вода бива слатка,
4. у њој дрвеће повија своје гране покоравајући се Богу,

5. у њој се светло види чак и у тамним подручјима.

Хаџ, умра и посета Посланикове џамије

Грешке које чине неки људи приликом хаџа, умре и посете Посланику, мир над њим.

1. Стално учење посебних молитва за сваки круг тавафа (кружење око Кабе), са'ја и сл,

2. откривања рамена цело време све док се умра не приведе крају, а суннет је да се тако ради само до краја првог тавафа (тавафул-кудум),

3. обављање намаза само у доњем делу ихрама, док је горњи део тела откривен,

4. љубљење јеменског угла, а исправно је да се треба само дотакнути,

5. потирање зидова и меками (места стајања) Аврама, и само убеђење да је то лепо да се чини,

6. снажно бацање каменчића и псовање ђавола приликом тога,

7. неулагање труда да се приликом боравка на Музделифи окрене према кибли, посебно када се ради о обављању намаза,

8. бријање или краћење косе са само једног дела главе,

9. убеђење да посета џамији Посланика, мир над њим, има везе са обредима хаџа,

10. потирање врата собе Посланика, мир над њим.

Које животиње смеју да се убију ван граница Харема (Меке) и у његовим границама

Сме да се убије: змија, акреп, пас *акур*¹⁶, лешинар, гавран, и миш.

Општи бонтон и општа права

Права која имају претпостављени

Учењак Тахави је у својој Посланици казао: „Не сматрамо да се треба борити против претпостављених, па макар и били неправедни, не треба молити против њих, нити им треба отказивати покорност. Кроз покорност њима се огледа покорност Богу, осим уколико не нареду дело које је грех. Молимо Бога за њихов поправак и исправност.“

Имам Бербеxари је у свом делу *Шерху-с-суннети (Објашњење Посланикове праксе)* казао:

---

¹⁶ То је сваки пас који је бесан и крволочан, а у то улази и лав, тигар и вук.

„Када видите човека да моли против својих претпостављених знајте да је такав следбеник страсти, а када видите човека да моли за корист претпостављених, знајте да је такав следбеник суннета, уз Божију помоћ.“

Затим је казао: „Наређено нам је да молимо у њихову корист и за њихов поправак, а забрањено нам је да молимо против њих, па макар били и неправедни, јер њихова неправда штети само њима, док њихова исправност користи свима.“

Нека од права старих људи¹⁷

1. Поштовање старијих,
2. када је у питању говор, старијима треба дати предност,
3. када је у питању јело и пиће, старијима треба дати предност,
4. обављање хаџа за старију особу, ако она није у могућности,
5. старијој особи која није у могућности да пости, треба да јој се помогне приликом нахрањивања сиромаша за сваки дан који није постила,
6. упућивање савета имамима када је у питању брже клањање, ако у џемату има старијих људи,

---

¹⁷ Из дела: Ри'ајету-л-мусиннин фи-л-ислам, припремио: Абдуллах б. Насир Ес-Седхан.

7. дозвола за старије жене да могу да открију лице, а обавеза младим женама је да га покрију,

8. поједини учењаци спомињу да је седење у намазу које се зове *џелсету-л-истирахати*¹⁸, посебно за старије особе.

Права родитеља

Обавезност покорности у ономе што није грех и забрана непослушности.

Неки од начина доброчинства према родитељима:

Упућивање молитве у њихову корист, веселост и озареност приликом сусрета са њима, љубљење њихове главе (чела), враћање њиховог дуга, обављање њихових послова, леп однос према њиховим пријатељима, спомињање по лепом, давање предности њима над другим, усређивање родитеља кроз давање поклона, путовања са њима, шалу, неспавање како би се њима помогло уколико су потребни, а посебно ако су болесни, одржавање родбинских веза које су уско повезане са њима,

---

¹⁸ Ово седење је веома кратко, на њему се ништа не учи, а оно изгледа овако: када клањач на првом рекату учини другу сецду и када се подигне са ње, мало ће сести као што седи на тешеххуду, неће учити ништа, а затим ће устати на други рекат. Тако ће исто учинити и када устаје са трећег на четврти рекат.

тражење опроста за њих, испуњавање њихових уговора након њихове смрти.

Неки од облика непокорности према њима:

Гледање у њих оштрим погледом, намрштеност приликом сусрета са њима, невођење бриге о њиховим захтевима, подизање гласа на њих, кашњење у извршавању њихових послова, што ће проузроковати њихову бригу, спомињање њихових мана и лоших особина.

Плодови и користи доброчинства према родитељима

1. Тиме се изражава покорност Богу,
2. покорност Посланику, мир над њим,
3. онеме ко је покоран својим родитељима и његова ће деца бити покорна њему,
4. продуживање животног века и увећање опскрбе,
5. доброчинство према њима је један од разлога примања молитве,
6. то је једно од најдражих дела Узвишеном Богу.

Одгој деце

Неки од исправних начина одгоја деце:

1. Навикавање да изговарају шехадет (сведочење о припадности исламу).

2. подучавање неких зикрова и молитва, као нпр. изговарање бисмилле на почетку јела и пића, захваљивање Богу на крају,

3. омиљавање намаза и клањање са њима одређених добровољних намаза у кући,

4. повећање њихових сазнања кроз казивања о посланицима, асхабима (следбеницима). Све то треба да се ради на једноставан и лак начин,

5. усађивање жеље да стекну Божију љубав и Рај приликом практиковања одређених лепих поступака,

6. застрашивање Божијом казном уколико ураде неко лоше дело,

7. треба их саветовати да бирају добро друштво,

8. уписивати их у школе учења Кур'ана.

Неки од погрешних начина одгоја деце:

1. Усађивање у њихова срца пристрасност на територијалној или националној основи,

2. изговарање ружних речи у њиховом присуству,
3. давање предност неком од деце над другима,
4. допуштање да дете пуно одсуствује ван дома,
5. стално опхођење према њима на груб начин,
6. неупозоравање на грешку коју су учинили,
7. понижавање пред гостима или другим рођацима.

Нека од права која има комшија

Наређено нам је да их поштујемо, забрањено нам је да их узнемиравамо, требамо се међусобно саветујемо.

Докази који указују на величину права која имају комшије

- Анђео Гаврило је веома често говорио о правима комшија,
- пуно је саветовао Посланика, мир над њим, када је у питању поштовање комшија,
- Посланик, мир над њим, је тај савет преносио своје народу.

Врсте комшија када су у питању њихова права

1. Комшија који има права са три аспекта: то је комшија који је муслиман и који нам је родбина. Он има право као муслиман, као комшија и као род.

2. Комшија који има права са два аспекта: то је комшија који је муслиман, а који нам није род. Он има право као муслиман и као комшија.

3. Комшија који има право са једног аспекта: то је комшија који је немуслиман и који нам није род. Он има право као комшија.

Нека од права исламских учењака

1. Требамо да спознамо права која имају учењаци,

2. не смемо да их оговарамо, јер је оговарање њих већи грех него оговарање других људи,

3. не смемо да се исмејавамо са њима,

4. требамо да се бринемо због њихове смрти, па чак и када су болесни,

5. требамо да молимо у њихову корист,

6. требамо да спознамо и да признамо њихову вредност,

7. не требамо да журимо да их осуђујемо због евентуалне грешке коју учине.

Неке од особина истинских (ехлисуннетских) учењака

1. Истински учењаци веома цене шеријатске (исламско-правне) текстове и ничему не дају предност над њима,

2. они не дају предност разуму над Објавом,

3. они воле све асхабе (следбенике-прву генерацију муслимана), без изузетка, и стају у њихову одбрану,

4. они воле све припаднике муслимана без обзира из које земље да су и којем народу и раси да припадају,

5. упозоравају на новотарије, велике и мале,

6. верују у невидљиво, ако је информација о томе пренешена веродостојним путем Кур'ан и праксе Посланика, мир над њим.

7. не боре се против својих претпостављених и моле Бога да се поправе,

8. трагови суннета (праксе Посланика) се виде у њиховим богослужењима, одећи и понашању,

9. они саветују заједницу муслимана, благи су према муслиманима, и позивају у оно што ће бити од користи и на овоме, а и на овоме свету.

Неке од особина учењака који су на зablуди

1. Они дају предност разуму над Објавом,

2. не цене шеријатске (исламско-правне) текстове, а понекад се и изигравају са њима,
3. одговарају на тешка питања, без размишљања и истраживања,
4. трагови суннета се не виде у њиховим богослужењима, одећи и понашању,
5. они нападају учењаке муслимана и омаловажавају их,
6. не воде бригу о новотаријама, него чак некада и позивају у њих,
7. нападају све или неке асхабе.

Нека од права која имају радници

Веома пуно радника је оставило своје домове, отпутовали су далеко тражећи своју опскрбу, зато треба да по питању овога имамо на уму следеће:

Онај ко се налази у својој држави и нема потребу да напушта своју продицу како би ишао да ради негде далеко, треба да се захвали Узвишеном Богу.

Човек треба да се пази како не би учинио неправду неком од радника и како не би запоставио њихова права.

Треба се пазити и тога да им се какво зло и увреда не нанесе, као што раде поједини људи који се са њима изигравају и вријеђају их на националној или расној основи.

Не треба их оптерећавати преко њихових могућности нити их треба задуживати пословима који нису назначени у уговору, а ако их се тиме и задужи треба им уручити накнаду за обављени посао.

Неки послодавци издвајају зекат (одређену суму новца на годишњи иметак) као накнаду за посао радницима, а то је двоструки грех и неправда. То је неправда послодавца према самом себи јер је учинио грех радећи то недело, а то је уједно и неправда према раднику јер он свакако заслужује тај зекат и без посла којег ради.

Послодавац треба да се труди да што више муслимана прими у радни однос, јер је у томе велика корист, духовна и материјална. А ако пак прими немуслимана онда треба да се труди како би му приволео ислам, појашњавајући му основе ислама и шаљући га на места где се то изучава.

Нека од права која имају животиње у исламу

1. Жива животиња се не сме постављати као мета како би се вежбало стрељање.

2. Велика је претња упућена ономе ко на било који начин кажњава животиње, а познат је случај жене која је ушла у Ватру због тога што је кажњавала мачку.

3. Велика награда чека онога ко се лепо опходи према животињама, а посебно када су оне на рубу смрти, што доказује случај особе која је напојила пса водом, па јој је Бог опростио.

4. Самилост према животињама проузрокује Божију милост, јер онај ко се смилује овци и Бог ће се њему смилovati.

5. Забрањено је седети на животињама, уколико се не ради о путовању.

6. У току путовања животињу треба напојити.

7. Приликом убијања или клања, према животињи се треба лепо опходити, треба веома добро наоштрити нож, како би јој било што лакше.

8. Нож са којим ће се заклати животиња не треба оштрити испред животиње.

9. Не треба клати једну животињу док друга то гледа.

10. Животињу је забрањено ударати по лицу.

11. Забрањено је жигосање животиња по лицу.

12. Забрањено је остављати животињу гладну.

Жена у предисламско доба

У предисламском добу жена је сматрана извором несреће и извором свих врста невоља. Уколико би се родила девојчица, сматрали би то веома великом недаћом и злим предзнаком. Према њој се у том периоду односило грубо и без имало милости. Још током живота она је као девојчица била

закопавана, није имала право на наследство, а када би била у периоду месечног прања, нико не би хтео да буде у њеној близини.

Број развода код њих није био ограничен, него је свако могао да жену разведе и да је врати кад хоће, а она би тако у том стању живела веома несрећна, злостављана и понижена.

Ни у другим претходним цивилизацијама, мимо арапске предисламске, у то доба према жени се није опходило на бољи начин. Тако је у кинеској цивилизацији жена сматрана ружним и поквареним ђавољим делом, продавала се и куповала на трговима као обична роба. Сва права била су јој ускраћена и она није имала право да располаже иметком.

Код Грка је била позната изрека: „Жена нема душу.“ Просипали би врело уље на њено тело, везали би је за стубове, чак су биле везане за коњске репове и тако су их вукли по тлу док не би умрле.

Ни код јевреја, хришћана и хиндуса однос према жени није било бољи, него се и код њих према њој односило на груб и понижавајући начин. Овакво је било стање жене у то доба.

Однос ислама према жени

Ислам је жену извео из тмина неправде и лошег односа према њој и дао јој пуно право, и захтевао је правду у опхођењу према њој.

Исламом су забрањене све врсте неправде према жени, забрањено је уповавање живе женске деце, а као вид захвалности на рођењу женског детета прописано је клање овце.

Ислам је прописао жени одређени удео у наследству. Њој као супрузи припада осмина иметка, ако њен муж има деце, а ако нема онда јој припада четвртина. Као сестри или кћерки јој припада половина, а има удела у трећини заједно са сестрама, итд.

У исламу особа се према мајци мора понашати на леп начин и мора бити самилосна према њој. Ислам је мужу прописао да се на најлепши начин опходи према својој супрузи, док као ћерка она има право на леп одгој и благост.

Ислам је почастио жену и лепим односом према њој, приликом и пре ступања у брачну везу, прописујући: веридбу, венчани дар, сагласност жене, брачни уговор, присуство старатеља, два сведока, друге услове везане за брак, брачна гозба и сл.

Затим, ислам је ограничио и број развода који муж може да да супрузи и дао јој је право на посебну врсту развода (ел-хул'у) уколико жена нема жељу да живи са својим мужем, а и прописао јој је и да не иде на путовање без некога ко јој је ближи род (ел-махрем), све у сврху њене сигурности и безбедности и др.

Где су непријатељи ислама, где су непријатељи честитости, где су они који позивају за слободу жена?

Нека нам кажу какво је било стање жена пре, а какво је после ислама. Али, ми и нисмо у потреби да слушамо њихове речи, него им поручујемо оно што је казао наш Господар: *Нису слепе очи него су слепи срца у грудима.*

Неке до особина честите и добре супруге

1. Мужа чини веселим када погледа у њу,
  2. покорава му се, када јој нареди нешто што није грех,
  3. не супроставља му се у стварима које презире када је у питању она и његов иметак,
  4. води бригу о себи када њега нема,
  5. води бригу о иметку када њега нема,
  6. не допушта улазак у кућу никоме без дозволе мужа,
  7. помаже и бодри мужа у корисним стварима,
  8. не пости добровољан пост без дозволе мужа,
  9. захвална је своме мужу на добру које јој чини,
  10. не открива никоме његове тајне,
- Рекао је Ибн Тејмијје: „Након обавеза према Богу и Посланику, мир над њим, жени су најпрече обавезе према мужу.“¹⁹

---

¹⁹ Ел-Фетава, 32/275.

Распрострањене грешке међу женама

1. Сматра се да је жени забрањено да се уда у време месечног периода,
2. облачење црне одеће у време жалости,
3. сматра се да је жени забрањено клање животиња,
4. сматра се да је забрањено стављати кану у време месечног периода,
5. сматра се да одећа жене мора да буде одређене боје, нпр. зелене,
6. сматра се да жена која има месечни период да не треба да обуче одећу прописану за време обављања обреда хаџа и умре, већ да може да одгоди његово облачење док се не очисти,
7. сматра се да жена која је у жалости због смрти свог мужа да не сме да се јавља на телефон, да пере косу и да се купа.

Нека од права која има пут којим пролазимо

1. Отклањање препрека са пута,
2. обарање погледа,
3. одговарање на селам (исламски поздрав),
4. помагање ономе коме је учињења неправда,
5. упућивање изгубљеног,
6. наређивање на добро,
7. одварањање од зла.

Вредност називања и ширења селама (исламског поздрава мира)

1. тим поступком се шири Божије име међу људима,
2. селам је узрок љубави међу људима,
3. селам је узрок уласка у Рај,
4. ширење селама је једно од својства Божијих добрих људи,
5. тиме се шири и оживљава Посланикова, мир над њим, пракса,
6. тај поступак узнемирује јевреје,
7. то је један од узрока одстрањивања мржње и злобе.

Неки од начина називања селама (исламског позива мира)

Најбољи начин је да се каже: Ес-селаму алејкум ве рахметуллахи ве берекатуху. Када овако изговори човек има тридесет добрих дела.

Ако изговори: Ес-селаму алејкум ве рахметуллахи, то вреди двадесет добрих дела.

Ако изговори: Ес-селаму алејкум, то вреди десет добрих дела.

Такође, и за одговор на селам се имају ова добра дела, зависно од начина одговора на селам.

Један од поздрава је и реч: мерхабен (мерхаба).

Вредност руковања приликом селам

Приликом руковања у току селам, греси спадају са оних који се рукују као што лишће пада са дрвећа.

Начин одговора кад нам од некога буде селам пренесен

Одговориће се: ве алејке ве алејхи-с-селам ве рахметуллахи ве берекатуху.

Како ће одговорити клањач када у току намаза буде поздрављен селамом?

Одговориће покретом руке, на начин да пружи длан, тако да унутрашњост длана буде окренута према тлу, а друга страна према небесима.

Још неки од прописа везаних за селам су:

Када се уђе у просторију где људи спавају, назваће се селам на начин да се не пробуде спавачи, а да га чују они који су будни.

Када се наиђе поред групе људи у којој се налазе муслимани и неверници, назваће се селам са намером поздрављања само муслимана.

Селам се не назива ономе ко врши нужду, а ако се селам и назове, неће се на њега одговорити.

Нека од правила понашања везаних за спавање

1. Треба проучити зикрове (речи слављења Бога) и молитве везане за спавање. Тих зикрова је много, а неки од њих су:

-учење суре Ел-Ихлас, Ел-Фелек и Ен-Нас, дување у дланове, а затим потирање тим длановима по целом телу. То се ради три пута,

-учење ајету-л-курсије,

-учење молитве:

بِاسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنِي، وَبِكَ أَرْفَعُهُ، إِنَّ
أَمْسَكْتَ نَفْسِي فَارْحَمْهَا، وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ
بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ

Бисмике рабби вед'ату џенби, ве бике ерфе'уху, ин емсекте нефси ферхамха ве ин ерселтеха фахфезха бима тахфезу бихи ибадеке-с-салихине.

Боже мој, у Твоје има лежем да спавам и у Твоје има се дижем. Боже мој, ако ми узмеш душу,

опрости ми, а ако је оставиш, сачувај ме као што чуваш Своје добре робове.

-учење молитве:

اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا
وَمَحْيَاهَا، إِنَّ أَحْيَيْتَهَا فَاخْفِظْهَا، وَإِنْ أَمَّتَهَا فَاغْفِرْ لَهَا،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ.

Аллахумме иннеке халакте нефси ве енте тефехфаха, леке мематуха ве махјаха, ин ахјејтеха фехфезха ве ин еметтеха фагфир леха. Аллахумме инни ес'елуке-л-афијете.

Боже мој, Ти си ме створио и Ти ћеш ми душу одузети. Теби припада и мој живот и моја смрт. Ако ме оставиш у животу, чувај ме, а ако ме усмртиш опрости ми. Боже, ја те молим за спас од свих недаћа и болести.

- треба проучити по тридесет и три пута субханАллах (слављен је Бог) и елхамдулиллах (Хвала Богу), а Аллаху екбер (Бог је највећи) треба да се проучи тридесет и четири пута.

- треба да се проучи:

اللَّهُمَّ أَسَلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ
وَجْهِي إِلَيْكَ رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنجَى مِنْكَ إِلَّا
إِلَيْكَ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ.

*Аллахумме еслемту нефси илејке, ве
февведту емри илејке, ве веџехту веџхи илејке,
рагбетен ве рахбетен илејке, ла мелџе'е ве ла менџа
минке илла илејке, аменту би китабике-л-лези
ензелте ве би небијике-л-лези ерселте.*

Боже, предајем Ти се својом душом и препуштам свој случај Теби и окрећем према Теби лице своје жудећи за Тобом и страхујући од Тебе, јер су и уточиште и спас само код Тебе. Верујем у Твоју Књигу коју Си објавио и у Твог Веровесника кога Си послао.

2. Не треба спавати на крову или на балкону који нису ограђени.

3. Не треба спавати на стомаку.

4. Лепо је спавати на десној страни.

5. Лепо је спавати под абдестом.

6. Пре спавања треба прекрити посуде са храном и пићем.

7. Десна страна треба да буде окренута према Кибли.

8. Ватру треба угасити.

9. Постељину треба истрести пре спавања.

10. Не треба спавати сам у просторији.

11. Ако особа једе пре спавања, руке треба да опере пре спавања.

12. Треба споменути Бога ако нас ухвати страх.

13. Треба споменути Бога ако нас ухвати немир.

14. Ако смо међу људима, не треба спавати на леђима са ногом преко ноге, како се не би открило стидно место.

Прописи понашања везани за лепе снове

1. Треба захвалити Богу на лепим сновима.

2. О лепим сновима треба причати ономе ко нам је драг.

3. Треба се надати добру када се сањају леписнови.

4. Треба се пазити и чувати умишљености и самодопадљивости.

Прописи понашања везани за ружне снове

1. Треба молити Бога за заштиту од зла које ружни снови са собом носе.

2. Треба затражити уточиште код Бога од проклетог ђавола.

3. Треба бити убеђен да лоши снови не могу да науде.

4. О ружним сновима не треба казивати никоме.
5. Треба узети абдест.
6. Треба клањати два реката намаза.
7. Треба се окренути на другу страну.
8. Треба пљуцнути три пута на леву страну (тражећи заштиту од Бога и удаљавајући ђавола од себе).

Нека од правила везаних за посету

1. Називање селама (исламског поздрава мира) приликом приступања посете.
2. Треба сести тамо где се завршава ред седења, а ако неко понуди и направи место код себе, треба ту сести.
3. Ако власник куће у којој је посело жели да одређену особу постави на посебно место, то треба испоштовати.
4. Не треба превише поглед усмеравати на све стране кружоока, како то не би одвратило пажњу другима који седе.
5. у току посете не треба испружити ноге осим ако за то не постоји оправдан разлог или ако су присутни у посети толико блиски и присни пријатељи онда нема сметње.
6. Треба се трудити да се током посете говори само оно што је корисно, а да се избегне оно што је некорисно.

7. Након завршетка посете треба проучити молитву:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،
أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.

Субханекеллахумме ве би хамдике, ешхеду ен ла илахе илла енте, естагфируке ве етубу илејке.

Слављен си, Боже мој, и хваљен, нема Бога осим Тебе, од Тебе опрост тражим и теби се кајем.

^ . Када се заврши посета треба назвати селам.

Нека од правила везаних за тражење дозволе приликом уласка у кућу

1. Приликом отварања врата треба стајати по страни.

2. Приликом куцања на врата треба истовремено назвати селам.

3. Не сме се гледати кроз отвор на вратима.

4. Уколико власник куће буде питао ко куца на врата, треба казати своје име, а не: „Ја.“

5. Онај ко долази у посету треба да бира време, а не да долази када је време спавања или одмора.

6. Ако нас којим случајем власник не прими, требамо да се вратимо без имало љутње, имајући на уму речи Узвишеног Бога:

Ако вам се каже: Вратите се, ви се вратите, јер то вам је боље.

Правила понашања везана за путовање

1. Треба проучити путну дову пре поласка, а која гласи:

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ. سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ
لَنَا هَذَا، وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ، وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ اللَّهُمَّ إِنَّا
نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَىٰ، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَىٰ،
اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا، وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ
الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ، وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ
بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ، وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي
الْمَالِ وَالْأَهْلِ.

*Аллаху екбер, Аллаху екбер, Аллаху екбер.
Субхане-л-лези сеххаре лена хаза ве ма кунна леху
мукринине, ве инна ила Раббина ле мункалибун.
Аллахумме инна нес'елуке фи сеферина хаза ел-
бирре, ве-т-таква ве мине-л-'амели ма терда.
Аллахумме хеввин 'алејна сеферена хаза ва-тви'*

'анна бу'деху. Аллахумме Енте-с-Сахибу фи-с-сефари в-л-халифету фи-л-ехли. Аллахумме инни е'узу бике мин ва'саи-с-сефери ве кеабети-л-мензари ве су и-л-мункалеби фи-л-мали ве-л-ехли.

Бог је највећи, Бог је највећи, Бог је највећи. Нека је слављен Онај Који нам је омогућио ово путовање, а ми га не бисмо били способни обавити сами. Ми се, доиста, Господару нашем враћамо. Боже, молимо Те да нас прати добро на нашем путу и да будемо одани Теби, а од наших дела да буду само она којима си Ти задовољан! Боже, олакшај нам ово путовање, а раздаљину његову учини подношљивом! Боже, Ти си Господар на путу и Чувар у породици, зато заштити ме од замора и несрећа на путу, као и туге која би ме могла задесити због имовине и породице!

2. Када се успиње, треба доносити текбир: Аллаху екбер (Бог је највећи)!

3. Када се силази, треба славити Бога: субханеллах (Слављен нека је Бог)!

4. када се путник врати са путовања треба да клања два реката у џамији.

5. Не треба да се зауставља на пола пута,

6. Када путник жели да се одмори, а пред крај је ноћ па хоће и да мало одспава, онда не треба да легне на начин који може да га одведе у добок сан, како не би преспавао сабах (јутарњу молитву). А ако

буде желео да одспава на почетку ноћи онда треба да стави длан на образ, а остали део руке на тло.

۷. када се заустави на неком месту, треба да проучи:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ.

Утичем се Божијим савршеним речима од зла онога што је створио.

Прописи везани за празнике

- Пре поласка на клањање рамазанског бајрама лепо је да особа поједе непаран број хурми, док је код курбанског бајрама лепо да особа не узима храну све док се не врати са бајрама, а прво што треба да једе јесте курбанско месо.

- Лепо је обући најлепшу одећу.

- Лепо је отићи једним путем, а вратити се другим.²⁰

Прописи који су пренесени од асхаба

- Купање пре намаза.

- Чишћење зуба (мисваком).

- Мирисање.

- Неки учењаци су казали да је том приликом лепо уклонити длаке испод пазуха, са стидног места и

---

²⁰ Неки кажу да је мудрост прописивања овог прописа да особи сведоче два пута којим је пролазио.

лепо је одсећи нокте, јер сви ови поступци су једна врста украшавања.

- Асхаби су једни другима честитали речима: Текаббелеллаху минна ве минкум или: Бог нека прими и од нас и од вас.

Неке од врлина људи

1. Самообрачун и преиспитивање.
2. Спознаја и поштовање права које имају учени људи.
3. Поштовање старијих.
4. Самилост према млађим генерацијама, а посебно према сирочадима.
5. Помагање другоме у којем се не очекује нека врста награде од других.
6. Међусобно саветовање.
7. Ширење селама (исламског поздрава мира).
8. Ведро лице.
9. Посећивање болесних.
10. Присутвовање сахранама.

Ствари које не требамо да одбијемо уколико нам се понуде

- млеко,
- јастуци (да се наслонимо),
- мирис,
- босиљак.

Правила понашања везана за одећу

1. Када се на неком види нова одећа, треба да се каже:

الْبَسَ جَدِيدًا، وَعِشْ حَمِيدًا، وَمُتْ شَهِيدًا.

Илбес џеџиден, ве 'иш хамиден, ве мут шехиден.

Облачио ново, живео захвално и преселио као шехид.

2. Када се обуче нова одећа, треба да се каже:

اللَّهُمَّ أَنْتَ كَسَوْتَنِي هَذَا الثَّوْبَ، فَلَكَ الْحَمْدُ،
أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ.

Аллахумме енте кевстени хаза-с-севбе, фе леке-л-хамду, ес'елуке мин хајрихи ве хајри ма суну'а леху.

Боже мој, Ти си тај Који ми је обезбедио да обучем ову одећу и хвала Ти на томе. Молим Те за њено добро и за добро због којег је произведена.

3. Када се скида одећа ради спавања или купања, треба казати: бисмиллахи (у име Бога).

4. Најбоље је да се обуче одећа беле боје.

5. Треба се пазити одеће која прелази преко чланака или која их прекрива.

6. Са одеће треба уклонити ружан мирис, уколико је присутан.

7. Када се жели да се обуче нешто од одеће, треба отпочети са десном страном.

Кијање

1. Начин захвале Богу приликом кијања – елхамду лиллахи рабби-л-'алемин (Хвала Богу Господару светова)!

Начин наздрављања – Јерхамукеллаху (Бог ти се смиловао)!

Начин одговора – Јагфируллаху лена ве лекум (Да Бог опрости нама и вама)!

2. Начин захвале Богу приликом кијања– елхамду лиллахи 'ала кулли халин (Хвала Узвишеном на сваком стању)!

Начин наздрављања – Јерхамукеллаху (Бог ти се смиловао)!

Начин одговора – Јехдикумуллаху ве јуслиху балекум (Аллах вас упутио и поправио вам стање)!

3.

Начин захвале Аллаху приликом кијања – елхамду лиллахи (Хвала Богу)!

Начин наздрављања – Јеххамукеллаху (Бог ти се смиловао)!

Начин одговора – Јехдикумуллаху ве јуслиху балекум (Аллах вас упутио и поправио вам стање).

Правила понашања приликом зевања

1. Не треба дизати глас.
2. Пригушивање гласа колико год је то у могућности.
3. Треба ставити руку на уста.
4. Не треба пуштати глас приликом зевања, и говорити: аааааах!

Нека од оправдања за неодривање на сведбено весеље

1. Оправдање везано за време, као нпр. да то весеље буде у време фарз (обавезног) намаза.
2. Оправдање везано за место, као нпр. да се на том месту налази нешто што је вером забрањено.
3. Оправдање везано за храну, као нпр. да се на том месту конзумира само харам (забрањена) храна.

4. Оправдање везано за пиће, као нпр. да се на том месту конзумирају пића која су харам (забрањена, као што је алкохол, вино, пиво...).

5. Оправдање везано за особе, као нпр. да на том месту буду људи познати по јавном чињењу греха и покварености.

6. И друга оправдања попут присуства ружних речи и поступака.

Нека од правила везана за јело и за пиће

1. Пре почетка јела треба проучити бисмиллу (У име Бога).

2. Ако особа заборави да каже бисмилла (У име Бога) на почетку јела, треба када се сети да проучи: бисмиллахи фи еввелихи ве ахирихи (У име Бога на почетку и на крају јела).

3. На крају јела се треба захвалити Богу речима: елхамдулиллахи (Хвала Богу)!

4. Треба јести испред себе.

5. Оно што је пало од хране, треба очистити и појести.

6. Не треба дувати у храну.

7. Ако је храна врела, треба да се сачека са јелом док не нестане врелине и дим на храни.

8. Треба јести са три прста.

9. Треба узимати мале залогаје, а не превише велике, и не сме се преједати.
10. Пре прања, прсте треба полизати.
11. Не треба се наслањати током јела на нешто.

Прописи везани за једење хурми

1. Лепо је да постач прекине свој пост са хурмом.
2. Лепо је и да се хурма нађе међу сехурском (храна која се једе пре наступања времена када почиње пост) храном.
3. Пре него што се крене на Рамазански бајрам треба појести непаран број хурми.
4. Забрањено је да се истовремено једу две или више хурми.
5. Кошпицу хурме треба ставити између средњег прста и кажипрста, а затим је бацити.
6. Уколико се наштину поједе седам хурми *аџва*, тога дана уз Божију помоћ не може наштетити ни сихр (враџбина) ни отров.

Неки начини лечења (сузбијања) срџбе

1. Начини који морају да се примене у пракси:
  - затражити заштиту код Бога,
  - ако особа стоји, треба да седне,

- ако особа седи, треба да легне,
- ћутња,
- абдест,
- намаз.

2. Начини које човек мора имати на уму:

- треба да се сети Божије награде за сузбијање срџбе,
- треба да се сети да ђаво жели да произведе његову срџу и да му помаже у томе,
- треба да има на уму да срџба производи мржњу и злобу,
- треба да замисли себе и свој изглед када је срдит, јер то утиче да се човек промени и да сузбије своју срџбу.

Разлози који воде ка срџби

1. прекомерна шала,
2. самодопадљивост и уздизање над другима,
3. изругивање и исмејавање са другима,
4. увереност да срџба од знакова мушкости и храбрости.

Врсте срџбе

1. Похвална срџба, а то је срџба ради Бога.
2. Покуђена срџба, као нпр. срџба због нечега што не вреди, због народне припадности.

3. Дозвољена срџба, а то је она срџба која не улази ни у једну од претходно споменутих, и којом се не прелазе Божије одредбе и прописи.

Прописи везани за ветар

1. Ветар не треба псовати и вређати.
2. Када ветар дува, треба проучити:

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذِهِ الرِّيحِ وَخَيْرِ مَا فِيهَا وَخَيْرِ مَا
أُمِرْتُ بِهِ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذِهِ الرِّيحِ وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ
مَا أُمِرْتُ بِهِ.

*Аллахумме инна нес'елуке мин хајри хазихи-
р-рихи ва хајри ма фиха ве хајри ма умирет бихи.
Ве не'узу бике мин шерри хазихи-р-рихи ве шерри
ма фиха ве шерри ма умирет бихи.*

Боже мој, ми Те молимо за добро овог ветра, за добро онога што он са собом носи и због чега је послат и утичемо Ти се од зла овог ветра, зла онога што он са собом носи и зла због којег је послат.

3. Када дување ветра постане јако, треба проучити:

اللَّهُمَّ لَقْحًا لَا عَقِيمًا.

Аллахумме лакхан ла акимен.

Аллаху, учини овај ветар корисним и за плод добрим, а не неплодним.

Суннети везани за кишу

Шта је суннет (пракса Посланика) учити када пада киша?

اللَّهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا.

Аллахумме сајџибен нафи'ан.

-Боже мој, за кишу Те корисну молимо.

اللَّهُمَّ صَيِّبًا هَنِئًا.

-Аллахумме сајџибен хени'ен.

Боже мој, за кишу Те угодну молимо.

-Уколико се бојимо штете коју може да нанесе киша, треба проучити:

اللَّهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا، اللَّهُمَّ عَلَى الْآكَامِ
وَالظَّرَابِ، وَبُطُونِ الْأَوْدِيَةِ، وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ.

Аллахумме хавалејна ве ла ‘алејна. Аллахумме але-л-аками ве-з-зираби ве бутуни-л-евдијети ве менабити-ш-шеџери.

Боже мој, спусти кишу око нас, а не на нас. О Боже, на суво земљиште и на кршовите стене, у утробе долина и корења дрвећа.

Шта је суннет (пракса посланика) урадити када пада киша?

- Треба открити главу како би је дохватила киша.

- Треба време када пада киша искорисити за упућивање молитве.

Болесник

1 – Вредност посете болеснику:

Онај ко иде да посети болесника је у рајском воћњаку све док не седне, а када седне прекрије га милост. Ако увече оде у посету болеснику благосиља га седамдесет хиљада анђела, све док не осване, а ако оде ујутру благосиља га исти толики број све док не омркне.

Анђели таквом уче молитву:

طِبْتَ وَطَابَ مَمْشَاكَ وَتَبَوَّأْتَ مِنَ الْجَنَّةِ مَنْزِلًا.

Тибте ве табе мемшаке ве тебевве'те мин-л-ценнети мензилен.

Да ти Бог да добро и овога и онога света, да ти благослови твоје путовање и да ти подари висок степен у Рају.

2 – Прописане молитве том приликом:

لَا بَأْسَ، طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

Ла бе'се, тахурун иншаАллах.

Нема проблема, чист си уз Божију дозволу.

أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ.

Ес'елуллахе-л-'азиме раббе-л-арши-л-'азими ен јешфијеке.

Молим Величанственог Бога, Господара престола Величанственог да те излечи. Ово се проучи седам пута.

3 – Особа треба да буде оптимиста када оде у посету болеснику и треба да покуша да тај оптимизам пренесе на болесника.

4 – Лепо је и човек ће имати добро дело ако посети болесника, а ако са њим у соби има још људи који су болесници треба да и њих обухвати својом

посетом. Многи људи не брину када се ради о овом питању.

5 – Болесника не треба присиљавати да једе.

6 – Неки људи мисле да је болест само несрећа која се десила некоме, па тако чујемо неке од њих како говоре: Тај и тај то не заслужује. Посебно ово чујемо ако се ради о особи која је позната по добру. А овакво нешто рећи је грешка са два аспекта:

Грешка је то јер представља лоше опхођење према Богу и као да се тиме приговара Богу на Његовој одредби.

А болест је некада добро за роба којим се подиже његов степен.

Као објашњење овоме је следеће:

Болест има неколико стања: Она некада буде откуп за претходне грехе, некада се њоме подиже степен човека код Бога, а некада му она буде казна и опомена због лоших дела које чини.

Резултати и плодови који произилазе из несрећа које задесе човека:

- Спознаја Узвишеног Бога и Његове свемоћи.
- Спознаја човекове немоћи и слабости.
- Искреност у име Бога, јер човек спозна да у несрећама не може никоме да се обрати осим Богу и да те несреће нико осим Њега не може да отклони.
- Повратак Узвишеном Богу.
- Понизност и молитва.

- Благост према ономе ко је проузроковао несрећу (или према ономе кога је задесила несрећа).
- Опрост преступнику и узрочнику несреће.
- Стрпљивост.
- Радост због користи које може да проузрукује одређена несрећа.
- Захвалност.
- Чишћење од греха.
- Спознаја благодати здравља и захвалност на њој.
- Награда на Оном свету.
- Скривени резултати које човек некада не види.
- Несреће спречавају човека да се не охоли.²¹

Грешке везане за уроке

1. Бацање хране или пића због бојазни да га неко од пристуних не урекне.
2. Уверење да клањање ценазе намаза (намаз који се клања за умрлу особу) узрочнику урока уклања урок.
3. Стављање жиге испод одеће уреченог и уверење да то уклања штету.
4. Невођење бриге о томе да се спречи урок ако постоји бојазан да се неко урекне.

---

²¹ Виддјети: Субки, Му'иду-н-ни'ами ве мубиду-н-никами, стр. 120-122.

Суннет је, да молимо Бога за благослов када видимо нешто што нас одушевљава.

Неки од узрока лењости

1. Чињење греха.
2. Неподсећање на смрт и онога што следи иза ње.
3. Нечитање Кур'ана.
4. Невођење бриге о редовном учењу прописаних зикрова.
5. Одуговлачење.
6. Непостојање осећаја за наградом која се добија чињењем добра.
7. Самопохвала.
8. Нетражење савета и одбијање истих када нам се понуде.

Лек за лењост

1. Искреност у име Бога.
2. Стално чињење молитве и понизност ради Бога.
3. Борба са самим собом и истрајавање на чињење добра, и остављање греха.
4. Спомињање Бога уопштено, а посебно се то односи на читање Кур'ана и молитве.

5. Дружење са добрим људима уопштено, а посебно са учењацима.

6. Читање биографија наших добрих претходника и узимање поуке из њихових поступака, високих амбиција и чврстих одлука.

Шта нам олакшава памћење Кур'ана?

1. Искрена молитва да нам се олакша памћење Кур'ана.

2. Циљ треба да буде Божије задовољство.

3. Постојање дневног распореда или по могућности потпуно се треба посветити само томе.

4. Слушање онога што се треба научити од учача који правилно учи.

5. Обнављање Кур'ана у време које се претходно одреди и подстицање самог себе да се не пропусти већ одређени термин.

6. Треба користити једну штампу мусхафа како би се што боље памтило и како би се ајети што боље учврстили у памћење.

7. Понављати десет пута оно што се научило, ходајући, стојећи, седећи и лежећи.

8. У намазу обнављати ново градиво које се запамтило.

9. Читање коментара ајета који су се запамтили.

10. Чување од свих врста греха, јер они утичу на заборављање онога што се научило.

Даххак је казао: „Заборављање Кур'ана бива само због греха, јер је Бог казао: ***Било која несрећа која вам се деси је због онога што чините, а Он много тога и опрости.*** А има ли веће несреће од заборављања Кур'ана?!

Каква треба да буде улога студента знања у његовом друштву

- Он треба да буде узор у свему што је добро.
- Треба да има смирено и чисто срце.
- Треба да буде на услузи људима.
- Своја обећања треба да испуњава.
- Треба да држи до свог достојанства.
- Треба да буде благ.
- Треба да буде понизан.
- Треба да се труди да стекне наклоност људи.
- Треба да шири корисно знање.

Бавољево зло се генерално своди на шесторо²²

- Неверство, многобоштво и непријатељство према Богу и Посланику.

---

²² Ибн-л-Кајјим, Тефсиру-л-му'авизетејн. Види: Бедаи'у-л-феваид, 2/260-261.

- Новотарију.
- Велике грехе.
- Мале грехе.
- Ствари које су саме по себи дозвољење, а за које човек нема ни награду ни казну.
- Занимање стварима које су мање вредне, а запостављање оних вредних.

Ако ђаво не може да путем ових ствари утиче на човека онда се труди да сплеткари путем својих помагача међу људима и џиннима.

Начини удаљавања ђавола од себе

Ђаво се из куће удаљава учењем суре Ел-Бекаре. Приликом спавања се удаљава учењем ајетул-курсијје. У тренутку срџбе се удаљава учењем еу'зе (Тражењем заштите код Бога од проклетог ђавола). Бисмилом (У име Бога) се удаљава од јела и пића, а у тренутку уласка у кућу се удаљава споменом Божијег имена.

- Код spolног односа ђаво се удаљава МОЛИТВОМ:

اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا.

Аллахуме џеннибне-ш-шејтане ве џенниби-ш-шејтане ма резактена.

Боже, одстрани ђавола од нас, а и од онога чиме нас опскрбиш (од порода).

Када се сањају ружни снови, ђаво се тера учењем еу'зе (Тражењем заштите код Бога од проклетог од ђавола).

- Када нам, док смо у намазу, ђаво дошаптава оно што нас одвраћа од намаза, треба проучити:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ خَنْزَبٍ.

Е'узу биллахи мин Ханзеб.

Утичем се Богу од ђавола Ханзеба (који је задужен да одвраћа од намаза).

Након што се то проучи треба пљуцнути на леву страну три пута.

Када се улази у џамију, од ђавола се штити речима:

أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ، مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

Е'узу биллахи-л-азими ве би веџихи-л-керими ве султанихи-л-кадими мине-и-шејтани-р-раџими.

Утичем се Узвишеним Богом, Његовим племенитим лицем и Његовом исконском снагом од проклетог ђавола.

- Пре учења Кур'ана ђаво се тера речима:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

Е'узу биллахи мине-ш-шејтани-р-раџими.

Утичем се Богу од проклетог ђавола.

- Такође се пре учења Кур'ана може проучити
и:

أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ مِنْ
هَمَزِهِ، وَنَفْحِهِ، وَنَفْسِهِ.

Е'узу биллахи-с-семи'и-л-алими мине-ш-шејтани-р-раџими, мин хемзихи ве нефхихи ве нефсихи.

Утичем се Богу, Који све чује и Који све зна, од проклетог ђавола, његовог дошаптавања, његове надмености и његовог завођења.

Неки од великих греха

- Ширк (многобоштво, идолопоклонство), а он је највећи грех.

- Остављање намаза.

- Убиство.

- Недавање зеката (одређене суме новца у односу на иметак у просеку од 2,5% годишње који је намењен за сиромашне).

- Остављање поста у данима рамазана без оправдања.

- Необављање хаџа и поред могућности да се обави.

- Непокорност родитељима.

- Прекидање родбинских веза.

- Потвора честитих верница.

- Блуд.

- Сихр (враџбине).

- Бежање са бојног поља.

- Камата.

- Хомосексуализам.

- Неправедно кориштење иметка сирочади.

- Лаж.

- Охолост, надмено понашање.

- Мито и корупција.

- Претварање (лицемерство).

- Преношење туђих речи с циљем завађења људи.

- Ношење одеће испод чланака (за мушкарце).

Неки од поступака које чини ђаво

1. Конзумирање хране и пића левом руком.

2. Узимање онога што нам се даје левом руком.

3. Кориштење обуће на само једној нози приликом хода.

4. Седење на линији која раздваја хлад од сунчеве светлости.

5. Ђаво поједе храну која је пала на тло, ако је онај којем је она испала не поједе.

6. Одлазак сам на путовање, а према неким учењацима то се односи на путовање путем којим није уобичајено да се иде.

7. Журба.

8. Коцкање.

Греси

Узроци греха

Много је узрока који воде ка греху и грешењу, али се сви они свде на три врсте:

1. Везаност срца за неког поред Бога, што може одвести у неверовање.

۲. Покорност својој срцби, што може одвести у неправду.

3. Покорност страстима, што може одвести у разврат.

Трагови греха на друштво, уопштено

۱. Болести и искушења која нису пре постојала.

2. Суша и бескишно време.

3. Непостојање благослова у опскрби.
4. Појава међусобне мржње и злобе.

Трагови греха на појединца који их чини

1. Одбојност према Богу која се јавља у човеком срцу.
2. Одбојност према добрим људима која се јавља у човековом срцу.
3. Отежаност извршавања послова.
4. Тама човековог срца.
5. Скраћивање животне доби и непостојање благослова у опскрби.
6. Непостојање љубоморе у човековом срцу.
7. Губљење стида.
8. Губљење сласти у чињењу богослужења.
9. Осећај страха у срцу.

Како се спасити од грешања?

1. Искрено упућивање молитве Богу да се спасимо од греха.
2. Напуштање греха.
3. Чврста одлука особе да се не врати греху.
4. Жаљење због почињеног греха.
5. Учестало тражење опроста од Бога.

6. Вођење бриге о извршавању прописаних обавеза у вери.

7. Дружење са добрим људима.

8. Удаљеност од лошег друштва.

9. Стални самообрачун.

Забрањене радње

1. Спавање на стомаку,

2. спавање на крову или балкону који нису ограђени,

3. ослањање на леву руку иза леђа,

4. седање између две особе осим са њиховом дозволом,

5. дизање једног човека како би на то место сео неко други,

6. седење на гробу,

7. пијење директно са отвора посуде,²³

8. бацање каменчића тако што се стави између два прста, па се једним прстом јако испали, које је споменута у хадису:

„Њиме се не може нити шта уловити

---

²³ Тј. пијење из отвора посуде чији садржај се не види. У *Кувајтској фикхској енциклопедији* стоји: „Неки учењаци су рекли да је мудрост забране несигурност да ли је нешто од инсеката ушло у посуду са водом, па да приликом пијења уђе у уста оног ко пије, а да он то не зна.“ *Ел-Меусуатул-фикхијетул-кувејтијје*, 6/228. (оп. рев.)

нити непријатељ савладати, него само некоме око избити или зубе сломити.”

9. ударање у лице,
10. прављење пролаза кроз џамију,
11. одлазак у места где је неки народ кажњен или уништен осим због узимања поуке,
12. пуно смејања,
13. заустављање и одмарање на средини пута,
14. обављање нужде по путевима, хладовинама или испод стабала која дају плодове,
15. плашење муслимана,
16. уперивање оружја у муслимана,
17. учестало гледање у губавца,
18. псовање и вређање ветра, петла, времена, мртваца, грознице.

Како одстранити завидност међу пријатељима?

1. Молитвом када он није присутан.
2. Покушајем приближавања са њима и питањем о његовом стању и стању његове породице.
3. Посећивањем и указивањем на положај којег има.
4. Недопуштањем да га неко оговара и омаловажава.
5. Давањем предности њему у односу на себе.

6. Тражењем савета од њега и указивањем да нам је стало до његовог мишљења, јер то је један од најбољих начина терања ђавола.

7. Давањем поклона.

Како одагнати зло завидника?

1. Тражењем Божије заштите.

2. Богобојазношћу.

3. Стрпљењем према завиднику.

4. Поуздање у Бога.

5. Неразмишљањем о завиднику.

6. Искреним исповедањем вере и окретањем (посвећеношћу) ка Богу.

7. Покајањем од греха који су узрок овладавања његових непријатеља над њиме.

8. Садаком и добротворством колико је особа у могућности.

9. Гашењем ватре зависти чињењем добротворства према завиднику.

10. Ова тачка спаја све претходне, а садржана је у остваривању чистог монотеизма (веровања у једног Бога), и премештање мисли из размишљања о узроцима ка размишљању о Узрочнику, Силном и Мудром. Када човек оствари чисти монотеизам, из његовог срца изађе страх од свега мимо Бога, и

непријатељ му изгледа превише безазлен да би га се бојао.²⁴

Знакови завидника

1. Радује се кад његов брат муслиман којем завиди нешто погреша.
2. Лепо се осећа док слуша како се оговара онај коме завиди.
3. Када спомене оног коме завиди, умањује његов значај.
4. Радује се када онај коме завиди одсуствује са неког села или излета, како би он био у центру пажње.
5. Осећа тескобу када се у његовом присуству похвали онај коме завиди.
6. Покушава да нађе грешке ономе коме завиди, а са ким се надмеће у нечему.
7. Не осећа своју завист према брату муслиману, што је доказ слабости његовог имана (веровања) и да га је ђаво обмануо.

---

²⁴ Тефсиру-л-му'авизетејн, Ибн-л-Кажјим. Погледати: Бедаи'у-л-феваиди, 238-245.

Камата, блуд и лицемерство²⁵

Ове речи су сличне у изговору и писању,²⁶ и међусобно су сродне, јер их је све Узвишени Бог забранио.

Камата уништава иметак,
блуд уништава углед и част,
док лицемерство уништава добра дела.

Сви ови поступци лишавају човека благослова и стварају му проблеме и несреће.

Самообрачун

Најбоље време за самообрачун:

1. пре спавања,
2. у самоћи.

Код самообрачуна човек треба да је искрен и не треба да прибегава тражењу оправдања за своје поступке.

Плодови и резултати самообрачуна

1. Спознаја сопствених грешака и пропуста.

---

²⁵ Показивање, лицемерство, чињење добрих дела да би други видели. (оп. рев.)

²⁶ У арапском језику. (оп. прев.)

2. Кроз самообрачун човек постаје активнији, чинећи више добрих дела.

3. Тим поступком следи претходне добре генерације.

4. Осећа душевни смирај када спозна своју грешку, а затим је напусти.

5. Тако може да упозори и своје пријатеље на пропусте које они имају, посебно ако су ти пропусти исти као и његови.

Плодови узимања поуке из савета и особине оних који узимају поуке

1. Они су описани као добри људи.

2. Биће постојани и чврсти на овоме свету, у загробном животу и на Судњем дану.

3. Велика награда их чека.

4. Упућени су на Прави пут.

Ово четворо је споменуто у ајету: *А да смо Ми њима наредили: „Поубијајте се!“ – или: „Иселите се из завичаја свог!“, мало ко од њих би то учинио. А када би они онако како им се саветује поступали, било би им боље и били би чвршћи у вери – и тада бисмо им Ми, сигурно, велику награду дали и на Прави пут их усмерили.* (Ен-ниса, 66-68.)

5. Они су међу упућеним робовима.

6. Они су разумни.

О ове две особине Узвишени је казао: ***Зато обрадуј робове Моје који Кур'ан слушају и следе оно најлепше у њему; њима је Бог на Прави пут указао и они су паметни.*** (Кур'ан ,Ез-Зумер, 17-18.)

7. Они који узимају поуке су богобојазни. Узвишени Бог каже: ***зато поучавај – поука ће већ од користи бити: дозвоће се онај који се Бога боји.*** (Кур'ан, Ел-Е'ала, 9-10.)

8. Они који узимају поуке су најдаљи од онога што је лоше.

Узвишени Бог је казао: ***а избегаваће је онај најгори.*** (Кур'ан , Ел-Е'ала, 11.)

9. Они нису охоли, а онај ко одбија савет је охол.

Узвишени каже: ***А када им се каже: „Нема Бога осим Аллаха.“, они се охولة.*** (Кур'ан ,Ес-саффат, 35.)

10. Они су душевно стабилни са срцем пуним су смираја, а узрок овоме су претходно споменуте ствари. Узвишени Бог је казао: ***А онај ко окрене главу од Књиге Моје, тај ће тешким животом живети и на Судњем дану ћемо га слепим оживети.*** (Кур'ан Таха, 124.)

Шта се каже када се чују одређени звуци

1. Када чује кукурикање петла, човек треба да тражи од Бога Његове благодати.
2. Када чује рикање макарца, човек треба да тражи Божију заштиту од ђавола.
3. Када чује лајање пса, човек треба да тражи Божију заштиту од ђавола.
4. Када чује дување ветра, човек треба да каже:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ الرِّيحِ وَخَيْرَ
مَا فِيهَا، وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ.

Аллаахумме, иннии ес'елуке хајре хаазихир-риих ве хајре маа фиихаа ве хајре маа урсилет бихи, ве е'уузу бике мин шеррихаа ве шерри маа фиихаа ве шерри маа урсилет бихи.

О Боже, молим Те да ми подариш добро овог ветра, добро које је у њему и добро с којим је послат, и утичем Ти се од зла овог ветра, зла које је у њему и зла са којим је послат.

5. Када дување ветра постане жестоко, особа треба да каже:

اللَّهُمَّ لَقْحًا لَا عَقِيمًا.

Аллахумме лакхан ла акимен.

Аллаху, учини овај вјетар корисним и за плод добрим, а не неплодним.

Није дозвољено псовање ветра!

6. Када пада киша, особа треба да каже:

مُطْرِنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ.

Дата нам је киша из Божије доброте и милости.

7. Када чује звук грома, треба рећи оно што се преноси од Абдуллаха ибн Зубејра да је казао:

سُبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ

خِيفَتِهِ.

Узвишен је Онај којег гром слави,
хвалећи Га, а и анђели, бојећи Га се.

Неки од разлога одлагања брака

1. Висок венчани дар.
2. Заузетост пословима.
3. Страх од преузимања одговорности везаних за брак.
4. Неимаштина.
5. Одуговлачење.
6. Непостојање осећаја за шеријатским (верско-правним), душевним, и социјалним користима које произилазе из брака.
7. Тврдња да у породици има и старијих који нису ступили у брак.

Дова за младожењу

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ، وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي

خَيْرٍ.

Барекеллаху леке, ва бареке 'алејке, ве џеме'а бејнекума фи хајрин.

Бог те благословио и сваку ти благодат дао!
Бог вас сјединио у добру!

Поступци везани за рођење детета

1. Треба захвалити Богу на благодати.
2. Родитељи требају да буду радосни због детета које им је Бог подарио.
3. Не треба бити песимиста уколико се роди женско дете, као што је то био обичај у предисламском периоду.
4. Треба детету проучити езан на ухо.
5. Препоручен је тахник²⁷ и молитва ради благослова.
6. За мушко дете се кољу две овце (ради гозбе), а за женско једна и то се чини седми дан.
7. Даје му се лепо име.
8. Суннети се исто примењују, свеједно било мушко или женско.
9. Брије му се глава и онда му се коса извага и колико буде грама, рачуна се цена сребра по граму и толико се даје новца као милостиња.²⁸
10. Ономе ко добије дете се честита на начин како се то преноси од Хасана Басрија:

---

²⁷ Преноси се да је Посланик, мир над њим, учинио тахник Ибн Умм Сулејму, а тахник је давање детету нечега слаткога на начин да га одрасла особа сажваће у устима и онда да стави детету у уста.

²⁸ Поједини учењаци сматрају да је хадис на ову тему слаб.

بَارِكْ اللَّهُ لَكَ فِي الْمَوْهُوبِ وَشَكَرْتَ الْوَاهِبَ
وَبَلَغَ أَشُدَّهُ، وَرَزَقْتَ بِرَّهُ.

*Барекеллаху леке фи-л-мевхуби ве шекерте-
л-вахибе ве белега ешуддеху ве рузикте бирреху.*

Благословљено ти било оно што ти је подарено
и захвалан увек Дароватељу био, зрелост доживео и
његовим добротинством теби обдарен био.

**Шта се каже када се виде први плодови на
дрвету?**

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثِمَارِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا
وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِي مُدَّنَا.

*Аллахумме барик лена фи симарина ве барик
лена фи мединетина ве барик лена фи са'ина ве
барик лена фи муддина.*

Боже мој, благослови наше плодове и
благослови наш град и спусти благослов.

Дела чији су поступци опасни са више аспеката

1. Губљење времена у бескорисне послове.
2. Претерано кориштење (конзумирање) дозвољених ствари.
3. Национална или расна пристрасност.
4. Седење до дуго у ноћ.
5. Међусобно несаветовање.
6. Неорганизовање кућних окупљања у којима се са породицом чита Кур'ан, нека корисна књига, неприсутвовање предавањима и сл.
7. Неодговорност када је у питању одржавање родбинских веза.

Одређене контрадикторности код појединих људи

1. Неки људи и поред незнања говоре о прописима везаним за ислам, а с друге стране, како ради недовољног познавања, како кажу, неће да говоре о другим областима попут медицине, грађевинарства, архитектуре, као и да о томе требају да причају само стручњаци у тим областима.
2. Покоравају се препорукама лекара када је у питању лично оздрављење, док с друге стране када су у питању препоруке, наредбе или забране ислама, запостављају их и траже оправдања за свој нерад.

3. Неки родитељи су одговорни и воде бригу када је у питању испит које има њихово дете или болест, док с друге стране немају нимало одговорности по питању других верских ствари.

4. Неки родитељи удају своје ћерке за рођаке (који су им по исламу дозвољени), па макар они били немарни према намазу, док с друге стране одбијају да удају своје кћерке за оне који им нису рођаци, па макар и клањали редовно.

5. Неки људи се буне ако имам одужи намаз пар минута, док ако седе на местима где се једе и где се пије, осећају се пријатно и желе да тај посадак што дуже потраје.

6. Неки облаче најлепшу одећу када одлазе на посао, док када одлази у џамију не поступају тако.

7. Неки људи знају на десетине песама и стихова и обнављају их, али веома мало знају напамет Кур'ан и молитве (речи хваљења Бога) који се преноси од Посланика, мир над њим.

8. Веома пажљиво слушају савете и предавања, али након тога чине грехе, као да ништа на предавању нису чули.

9. Када организују одређену гозбу позивају своје комшије, али их не позивају да обављају намаз.

10. Неки се радују или тугују када одређени клуб изгуби или победи, када се повећа цена некретнина и сл., али нимало им није тешко када чују за убијање и протеривање муслимана, и не радују се када муслимани негде добију победу.

11. Неки људи воде бригу о украшавању своје куће разним стварима које нису потребне, док за милостињу ништа не дају.

12. Многи људи када им треба нешто везано за њихов посао и сл., питају стручњаке, али када је у питању вера никог не питају, него раде по свом мишљењу.

13. Неки људи брину о обичајима и традицији и љубоморно је чувају, али, с друге стране, запостављу не само похвалне верске радње, него и оне обавезне.

Неке од особина јевреја

1. Описали су Бога са разним манама, па тако су нпр. казали да је Узејр Божији син или да је Божија рука стиснута и сл.

2. Убијали су веровеснике.

3. Искривљавају свете текстове и тумаче их на начин какав њима одговара.

4. Они много слушају лажи.

5. Они од свих људи највише негирају Божије благодати, зато их Бог и опомиње: ***О Синови Израилови, сетите се благодати којима сам вас обасуо.***

6. Од свих људи они највише негирају и одбацују истину и поред тога што су је спознали.

Бог је о томе казао: ***Када им (истина) дође они је одбаце и поред тога што су је спознали.***

7. Од свих људи они највише праве немире, ратове, али Бог је казао: ***Када год потпале ватру рата, Бог је угаси и они наред на Земљи чине.***

8. Они највише потварају честите вернице. Они су и Марију бесправно потворили, како то Кур'ан тврди.

9. Они су најнеправеднији људи и они највише одвраћају од Божијег пута.

Бог је казао: ***Због неправде коју су чинили јевреји, Ми смо им забранили лепа јела која су им била дозвољена и због тога што много од Божијег пута одвраћају.***

10. Највише се боје за свој иметак и покушавају да дођу до њега на све начине.

Узвишени Бог је казао: ***И због камате којом су се бавили, а која им је била забрањена и због бесправног кориштења иметка људи...***

11. Себе сматрају савршеним, а Богу приписују мане.

Бог је казао: Јевреји и хришћани говоре: ***Ми смо Божија деца и миљеници Његови...***

И говоре: У Рај ће ући само јевреји...

12. Верују да је пут којим они ходе најпотпунији.

Они говоре: Бићете упућени само ако постанете јевреји или хришћани.

Неке од метода које користе хришћански мисионари

1. Колонизација војним путем,
2. организују слање мисионара, попут лекара, па на такав начин лечењем људи придобијају их у њихово незнање.
3. медијске активности,
4. слање књига и часописа,
5. надзор и менторство над дисертацијама које се баве истраживањем „негативности“ у исламу.
6. Радници који долазе с тим циљем у муслиманске земље.
7. Отварање школа и ово је једно од најјачих оружја у овоме времену.

Неки од узрока слабости муслимана

1. Окретање од Божије вере и Његових прописа и незнање по питању вере.
2. Задивљеност и слеђење традиције непријатеља ислама.
3. Расна, националан или језичка пристрасност.
4. Песимизам.
5. Запостављање институције наређивања добра и одвраћања од зла.

Неки од узрока славе и поноса муслимана

1. Слеђење Кур'ана и Суннета.

2. Ослањање на учењаке који су добро упућени у верске прописе.

3. Изучавање славне историје муслимана како би се узеле поуке из тог периода, а не само како би се причало о томе и како би се прихватило као такво.

4. Оптимизам и спознаја да ће победа припасти исламу.

5. Негубљење наде и непопуштање због стања у које су муслимани запали.

6. Осећај за одговорност којег треба поседовати сваки члан друштва.

7. Муслимани требају да знају да количина нечега не значи ништа ако нису онакви какви требају да буду.

8. Напуштање греха јер су греси узроци свега што је зло.

9. Не треба бити немаран према сплеткама које праве непријатељи ислама јер што је више човек немаран све му се више праве сплетке.

10. Не треба у срца муслимана уносити страх говорећи им да је број непријатеља огroman и како се не могу савладати, него о стварима треба причати онако какве оне јесу.

Нешто о зими

1. Долазак зиме указује да је крај године веома близу.

2. Људи се када наступи зима штите од хладноће разним врстама одеће, припремају храну за тај период и због тога треба да буду захвални на благодатима које су им указане, требају да се сете потешкоће кроз које су пролазиле претходне генерације.

3. Треба имати на уму да је хладноћа зиме и врућина лета део паклене хладноће и топлине. Ако се то буде имало на уму онда ће ове промене утицати на наше понашање и утицаће на бољи однос према обожавању Бога.

4. Треба се присетити и своје браће муслимана који немају чиме да се заштите од хладоће него су изложени убијањима, сиромаштву и протеривању. Зато треба имати на уму њихову бол, а такође се треба и радовати када они осете срећу.

5. Поједини људи у зимском периоду седе до дуго у ноћ па се деси и да јутарњу молитву преспавају, а поред тога проведу време у нешто бескорисно.

6. Зимске дане треба искористити за пост јер су кратки па човек с мало труда може заслужити велику награду.

7. Ђаво многе људе спречава да устану на сабах (јутарњу молитву), па им буде тешко да устану због спавања и због топлине коју осећају у кревету. Међутим ако човек победи ђавола, и ако узме абдест (верско чишћење пре молитве) по хладноћи и оде у џамију имаће велику награду.

**Распрострањени хадиси за које није
потврђено да их је Посланик, мир над њим,
казао**

1. Онај који скрива истину је као неми ђаво.
2. Бог не гледа у криви сафф (ред који се прави приликом заједничког намаза).
3. Задње као лек може да се користи начин паљења ране (каутеризација).
4. Бог уклања силом оно што не уклања Кур'аном.
5. Од једног сличног облика се ствара четрдесет.
6. Чистоћа је део вере.
7. Вратили смо се из малог у велики џихад (борба на Божијем путу).
8. Селман је припадник наше породице, ехли бејта.
9. Тражите знање па макар и у Кини.
10. Моји асхаби (следбеници) су као звезде, за којим год се будете повели бићете упућени.
11. Мој ме Господар одгојио и најлепши ми одгој дао.
12. Богу су најдража имена у којима се изражава захвала и робовоње.
13. Фитна (неред, смутња) спава, проклет био онај ко је пробуди.
14. Најбоље добро је оно које се што пре изврши.

15. Вера је (леп) однос.
16. Најбоље су умерене ствари.
17. Верник је сталожен и пажљив.
18. Није признат намаз човеку који је близу џамије осим у џамији.
19. Самоћа је боља од лошег друштва.

Распрострањене грешке међу људима

1. Неки људи сматрају да се земзем вода мења када се изнесе ван Мекке.
2. Упућивање дове: Керремеллаху веџхеху (Бог оплеменио његово лице) само и искључиво када се спомене име Алије и називање имамом искључиво само Алије.
3. Уверење да је асуф²⁹ џиннски плес.
4. Ако зазвони десно уво људи сматрају да их неко спомиње по добру, а обрнуто ако зазвони лево уво.
5. Мишљење да су Таха и Јасин имена Посланика, мир над њим.
6. Неки сматрају да онај ко спаси неку жену утапања и сл., да јој постаје махрем.
7. Када мушкарац да крв некој жени одређени људи сматрају да јој постаје махрем.
8. Поједини сматрају да бројање звезда проузрокује брадавице.

---

²⁹ Асуф је песак који се диже деловањем ветра.

9. Мишљење да харемски голуб не лети изнад крова Ка'бе.

10. Писање слова (с) или (с.а.в.с.) након имена Посланика, мир над њим.

11. Лечење крвљу гуштера.

12. Кориштење на столу за ручавање нешто на чему се налази Божије име, као новине, часописи и сл.

13. Неспречавање зевања посебно ако се ради о намазу.

14. Прескакање спавача или прелажење преко њега чини спавача неплодним.

Молитва

Молитва је богослужење и веровесници су веома много упућивали молитве Богу.

Од кога се молитва прима?

Молитва родитеља за дете, молитва путника, молитва онога коме је учињена неправда па макар био и неверник, молитва за другог муслимана у његовој одсутности, молитва невољника којег је задесила несрећа.

Време када се прима молитва

У задњој трећини ноћи, у једном сату на дан цуме.

Узроци који воде ка примању молитве

Дозвољена исхрана, дозвољена одећа, да се не моли за неки грех или прекидање родбинских веза, да се стално од Бога тражи оно што се жели, да се има лепо мишљење о Богу, да онај ко упућује молитву буде добар према својим родитељима, да се молитва чини у тајности, да се изнесе похвала Богу пре молбе, да се молба чини скрушено, да се молба упућује искрено и одлучно, а након молбе не треба да се губи наду у њено примање.

Плодови молитве

Када неко упити молитву, постоји неколико могућности:

или да је Бог прими;

или да њене резултате остави за будући свет,

или да од њега због молитве отклони неку недаћу и зло.

Захвалност

Захвалност Богу на благодатима је дело којим се човек приближава Богу.

Уопштено захвалност се дели на четири скупине:

1. Захвалност Богу речима, на начин да човек и јутром и навечер хвали свом Господару, посебно када му дође одређена благодат.

2. Захвалност Богу срцем тако што се има уверење да без Бога не би било ниједне од многобројних благодати.

3. Захвалност органима, начин да се они употребе за чињење онога са чиме је Бог задовољан и напуштање греха.

4. Захвалност Богу употребљавајући благодати којима га је опскрбио, као нпр. да свој иметак и породицу чува од греха и да их употреби у покорности Богу.

Шта се учи када се излази из куће?

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.
اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ، أَوْ أُضَلَّ، أَوْ

أَزَلَّ، أَوْ أُزِلَّ، أَوْ أَظْلَمَ، أَوْ أُظْلِمَ، أَوْ أَجْهَلَ، أَوْ
يُجْهَلَ عَلَيَّ.

Бисмиллахи тевеккелту 'алеллахи ве ла хавле ве ла куввете илла биллахи. Аллахуме е'узу бике ен едилле ев удалле ев езилле ев узелле ев азлиме ев узлеме ев еихеле ев јуихеле 'алејје.

У име Бога, у Бога се поуздам и нема снаге нити моћи осим са Богом. Боже, утичем Ти се да не залутам или да некога у заблуду не одведем, или да не погрешим, или да некога не наведем на грех, или да некоме насиље не учиним, или да неко према мени насиље не учини, или да према некоме неразумно поступим, или да неко према мени неразумно поступи.

Шта се каже приликом уласка у кућу?

بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا، وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا، وَعَلَى رَبِّنَا
تَوَكَّلْنَا.

Бисмиллахи велејна ве бисмиллахи харејна ве 'ала раббина тевеккелна.

С именом Божијим улазимо и Његовим именом смо изашли и у нашег Господара се уздамо.

Шта се каже приликом одласка у џамију?

اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي لِسَانِي نُورًا،
وَاجْعَلْ فِي بَصَرِي نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ خَلْفِي نُورًا،
وَمِنْ أَمَامِي نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ فَوْقِي نُورًا، وَمِنْ تَحْتِي
نُورًا، اللَّهُمَّ أَعْطِنِي نُورًا.

Аллахумме-џ'ал фи калби нурен, ве фи лисани нурен, ве-џ'ал фи бесари нурен, ве-џ'ал мин халфи нурен ве мин емами нурен, ве-џ'ал мин февки нурен ве мин тахти нурен. Аллахумме а'атини нурен.

Боже, подари светло моме срцу, језику и виду. Учини да светло буде иза мене и испред мене и изнад мене и испод мене. Боже, подари ми светло.

Шта се каже приликом уласка у џамију?

أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَسُلْطَانِهِ
الْقَدِيمِ، مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ. اللَّهُمَّ
افتح لي أبواب رحمتك.

Езуу биллахи-л-азими ве би веџихи-л-керими ве султанихи-л-кадими мине-ш-шејтани-р-раџими. Бисмиллахи ве-с-салату ве-с-селаму ала ресулиллахи. Аллахуме-ф-тах ли ебвабе рахметике.

Утичем се Узвишеним Богу, Његовим племенитим лицем и Његовом исконском снагом од проклетог ђавола. У име Бога и нека су мир и благослов на Његовог Посланика. Боже, отвори ми врата Своје Милости.

Шта се изговара када се излази из џамије?

بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ. اللَّهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ. اللَّهُمَّ اعْصِمْنِي مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ.

Бисмиллахи ве-с-селау ве-с-селаму ала ресулиллахи. Аллахумме инни ес'елуке мин фадлике. Аллахумме-'асимни мине-ш-шејтани-р-раџими.

У име Бога и нека су благослов и мир на Његовог Посланика. Боже, ја Те молим да ми подариш из Твог добра. Боже, сачувај ме од проклетог ђавола.

Молитва против туге и бриге

اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ ابْنُ عَبْدِكَ ابْنُ أُمَّتِكَ، نَاصِيَتِي
بِيَدِكَ، مَاضٍ فِيَّ حُكْمُكَ، عَدْلٌ فِيَّ قَضَاؤُكَ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ
اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ، أَوْ
عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ
عِنْدَكَ، أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيعَ قَلْبِي، وَنُورَ صَدْرِي، وَجَلَاءَ
حُزْنِي، وَذَهَابَ هَمِّي.

*Аллахумме инни абдуке вебну абдике вебну
еметике насијети биједике мадин фијје хукмуке
адлун фијје кадауке ес'елуке бикулли исмин хуве
леке семмјте бихи нефсеке ев ензелтеху фи
китабике ев аллемтеху ехаден мин халкике ев
исте'серте бихи фи илмил-гајби индеке ен теџ'але-
л-Кур'ане реби'а калби ве нуре садри ве џелае хузни
ве зехабе хемми.*

Боже мој, ја сам Твој роб и син Твога роба и робиње, моја судбина је у Твојим рукама и подложна је Твојој мудрости. Праведан си судица. Молим Те свим Твојим именима, којима Си Се назвао, или која Си објавио у Својој Књизи, или којима Си подучио неког од Својих робова, или га оставио тајним и скривеним од Својих робова, да Кур'ан учиниш пролећем мога срца, светлом мојих прса, одстранитељем моје бриге и оним што ће отерати моју тугу и потиштеност.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ
وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ، وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ.

Аллахумме инни е'узу бике мине-л-хемми ве-л-хазени ве-л-'ацзи ве-л-кесели, ве-л-бухли ве-л-џубни ве дал'и-д-дејни ве галевити-р-риали.

Боже мој, утичем Ти се од бриге и жалости, немоћи и лености, од кукавичлука и шкртости, греха и презадужености, од тога да ме дуг савлада и да ме људи угњетавају.

Молитва када је човек у несрећи

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ،
وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ.

Ла илахе иллеллаху-л-азиму-л-халиму. Ла илахе иллеллаху раббу-л-арши-л-азими. Ла илахе иллеллаху раббу-с-семавати ве раббу-л-ерди вераббу-л-арши-л-керими.

Нема Бога осим Аллаха Величанственога и Благог. Нема Бога осим Аллаха Господара Арша Величанственога. Нема Бога осим Аллаха Господара небеса и Земље и Господара Арша Часног.

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ.

Ла илахе илла енте субханеке инни кунту мине-з-залимине.

Нема Бога осим Тебе, слављен Си, ја сам, уистину, према себи неправду учинио.

اللَّهُ، اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا.

Аллаху Аллаху рабби, ла уирику бихи шеј'ен.

Бог Бог је мој Господар и ја Му ништа равним
не сматрам.

Шта се учи увече и ујутру?

أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمَلِكُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ رَبِّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ.

Асбахна ве асбаха-л-мулку лиллахи ве-л-хамду лиллахи ла илахе иллеллаху вахдеху ла шерике леху, леху-л-мулку ве леху-л-хамду ве хуве ала кулли шеј'ин кадир. Рабби инни ес'елуке хајре ма фи хаза-л-јевми ве хајре ма ба'деху ве еузу бике мин шерри ма фи хаза-л-јевми ве шерри ма ба'деху. Рабби еузу бике мине-л-кесели ве су'и-л-кибери. Рабби еузу бике мин азаби фи-н-нари ве азаби фи-л-кабри.

Осванули смо³⁰ и осванула је власт Богу, хвала Богу. Само је Аллах Бог, Један и Једини, Он нема сувласника. Њему припада сва власт и хвала, Он је Најмоћнији. Господару, тражим од Тебе добро у овоме дану и добро након њега³¹, и утичем ти се од зла овог дана и зла након њега. Господару, утичем ти се од лењости, охолоти (од тешке старости). Господару, утичем Ти се од Паклене ватре и патње у гробу.

اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ
نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ.

*Аллахумме бике асбахна ве бике емсејна ве
бике нахја ве бике немуту ве илејке-н-нушуру.*

Боже, с Твојим именом освањујемо и с Твојим
именом смрачујемо³², с Твојим именом живимо и с
Твојим именом умиремо, и Теби се враћамо.

---

³⁰ Ово се учи јутром, а увече се учи: Емсејна ве емсе-л-мулку
лиллахи...итд.

³¹ А увече се учи: Рабби ес'елуке хајре ма фи хазихи-л-лејлети ва
хајре ма ба'деха ве езузу бике мин шерри ма фи хазихи-л-лејлети
ве шерри ма ба'деха...

³² Аллахумме бике емсејна ве бике асбахна ве бике нахја ве бике
немуту ве илејке-л-масир. Боже, с Твојим именом смрачујемо и
с Твојим именом освањујемо, с Твојим именом живимо и с
Твојим именом умиремо, и Теби се враћамо.

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ،
 وَأَنَا عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا
 صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ
 لِي، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.

*Аллахумме енте рабби ла илахе илла енте
 халактени, ве ене абдуке ве ене ала ахдике ве
 ва'дике местета'ту. Еузу бике мин шерри ма
 сана'ату. Ебу'у леке би ни'метике алејје ве ебу'у би
 зенби фагфир ли фе иннеху ла јагфиру-з-зунубе илла
 енте.*

Боже, Ти си мој Господар, нема Бога осим
 Тебе. Створио си ме и ја сам Твој роб. Извршавам
 обавезу дату Теби, верујући у Твоје обећање онолико
 колико могу. Утичем Ти се од зла у ономе што чиним
 и захваљујем Ти на благодатима према мени. Утичем
 ти се од греха, па ми опрости, јер само Ти прашташ
 грехе.

مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ أَشْهَدُكَ،
 وَأَشْهَدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ، وَمَلَائِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنْتَ

أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنْ مُحَمَّدًا
عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ.

Аллахумме инни асбахту ушхидуке ве ушхиду хамелете аришике ве мелаикетеке ве џеми'а халкике еннеке ентеллаху ла илахе илла енте вахдеке ла шерике леке ве енне Мухаммеден абдуке ве ресулукe.

Боже, освануо сам³³, и узимам за сведоке Тебе и носиоце Твога Арша, и Твоје анђеле и сва Твоја створења да сведочим да си Ти Бог и да другог Бога, осим Тебе, нема и сведочим да је Мухаммед Твој роб и Твој Посланик.

Ово се учи четири пута.

-Ајету-л-курсијја.

-Сура Ел-Фелек и Ен-нас.

Навечер се уче задња два ајета суре Ел-Бекаре.

اللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ
فَمِنْكَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ، وَلَكَ الشُّكْرُ.

Аллахумме ма асбеха би мин-ни'мети ев би ехадин мин халкике фе минке вахдеке ла шерике леке фе леке-л-хамду ве леке-ш-шукру.

---

³³ Увече се уместо ових речи учи: *Аллахумме инни емсејту...*

Боже, све благодати које су код мене освануле или код неког од Твојих створења су само од Тебе, Једног и Јединога, Ти немаш сувласника и Теби припада и хвала и захвала.

اللَّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،
أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّهِ وَأَنْ
أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا أَوْ أُجْرَهُ إِلَى مُسْلِمٍ.

*Аллахумме алиме-л-гајби ве-ш-шехадети
фатире-с-семавати ве-л-ерди раббе кулли шеј'ин ве
меликеху, ешхеду ен ла илахе илла енте, еузу бике
мин шерри нефси ве мин шерри-ш-шејтани ве
ширкихи ве ен актерифе ала нефси су'ен ев
еџурреху ила муслим.*

Боже, Познаваоче невидљивог и видљивог света, Ствараоче небеса и Земље, Господару и Поседниче свега што постоји, сведочим да си само Ти Бог. Утичем Ти се од зла моје душе, зла ђавола и онога чему се он клања и утичем ти се од тога да себи учиним какво зло или да га учиним неком другом.

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ، فِي
الْأَرْضِ، وَلَا فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.

*Бисмиллахиллези ла једурру ме'а-смихи
шеј'ун фи-л-ерди ве ла фи-с-семаи' ве хуве-с-семи'у-
л- 'алиму.*

С Божијим именом, са којим ништа не може
наудити ни на Земљи ни на небесима; Он је Онај Који
све чује и зна.

Ово се учи три пута.

رَضِينَا بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا.

Радина биллахи раббен ве би-л-ислами динен
ве би Мухаммедин небијјен.

Задовољни смо да нам је Бог Господар, да нам
је ислам вера и да нам је Мухаммед посланик.

Ово се учи три пута.

يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ أَصْلِحْ لِي شَأْنِي
كُلَّهُ، وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ.

*Ја Хајју ја Кајјуму би рахметике естегису
аслих ли ше'ни куллеху ве ла текилни ила нефси
тарфете 'ајнин.*

О, Живи, о Вечни, Твојом милошћу тражим помоћ. Учини исправним све што радим и не препуштај ме самоме себи ни колико је трептај ока.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَ لَهُ

الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

Ла илахе иллеллаху вахдеху ла шерике леху, леху-л-мулку ве леху-л-хамду ве хуве ала кулли шеј'ин кадир.

Само је Аллах Бог, један и једини, Који нема сувласника. Њему припада власт и хвала и Он је Свемоћан.

Ујутру се ово учи стотину пута.

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ.

Субханеллахи ве би хамдихи.

Слављен си Боже и хваљен.

Ово се учи стотину пута.

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضًا نَفْسِهِ وَرِزْنَةً

عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ.

Субханеллахи ве би хамдихи адеде халкихи ве рида нефсихи ве зинете аришихи ме мидаде келиматихи.

Слава и хвала Богу онолико пута колико има Његових створења, онолико пута како ће он бити задовољан, онолико пута колико је тежак Његов престо и онолико пута колико има Његових речи.

Ујутру се ово учи три пута.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا، وَعَمَلًا

مُتَقَبَّلًا.

Аллахуме инни ес'елуке илмен нафи'ан ве ризкан тајџибен ве амелен мутекаббелен.

Боже, ја Те молим за корисно знање, лепу опскрбу и примљено дело.

Ово се учи три пута.

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ.

Еузу би келиматиллахи-т-таммати мин шерри ма халека.

Тражим заштити у Божијим поптуним речима од зла којег ствара.

Ово се учи три пута увече.

Шта се учи након посетка као откуп за евентуално почињене грехе

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،
أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.

*Субханекеллахумме ве би хамдике ешхеду ен
ла илахе илла енте естагфируке ве етубу илејке.*

Слављен Си Боже и хваљен. Сведочим да нема
Бога осим Тебе. Од Тебе опрост тражим и Теби се
кајем.

Свако од нас треба да стоји чврсто бранети ислам

- Ученик, студент који шири своје знање и примењује га.
- Писац који објављући књиге и чланке користи муслиманима.
- Говорник на минберу који буди свест муслимана.
- Имам у џамији који својим предавањима и кроз угошћавање разних учењака и трагатеља знања користи муслиманима.
- Учитељ који својим примером показује ученицима шта требају, а шта не требају да раде.

- Радник који часно обавља свој посао и који служи људима.

- Трговац који својом искреношћу и поузданошћу и помагањем пројеката корисних за друштво бива пример другима.

- Родитељи који одговорно извршавају своје обавезе спрема деце и породице.

Неки од узрока очувања бедема ислама

1. Позивање немуслимана у ислам.
2. Исправљање оних веровања која су неисправна код муслимана.
3. Подела садржаја (касете, видео) са исламским садржајима.
4. Подела књига, чланака и брошура.

Неки од знакова да је одређена особа лепо завршила на овом свету

1. Да човекове последње речи буду: **ла илахе иллеллах (Нема другог бога осим Аллаха)!**
2. Погибија на Божијем путу.
3. Смрт знојног чела.
4. Смрт уочи петка или петком.
5. Смрт чији је узрок куга.
6. Смрт жене у постпорођајном циклусу због свог детета.

7. Смрт због стомачних тегоба или због тровања стомака.
8. Смрт утапањем.
9. Смрт под рушевинама.
10. Смрт у пожару.
11. Смрт због туберкулозе.
12. Смрт од емпијема тј. накупине гноја у природној анатомској шупљини попут плеуралне шупљине или жучњака.
13. Смрт стражара на Божијем путу.
14. Смрт због самоодбране.
15. Смрт због одбране части.
16. Смрт због одбране иметка.

Шта кажемо ономе ко нам је учинио добро?

Кажемо: *Цезакеллаху хајрен* или Бог те наградио сваким добром.

На завршетку молимо Бога да нам свима подари леп завршетак на овоме свету, да нас окупи на лепом месту у Рају, Он Узвишени је Владар Свемоћни.

Хвала Богу с Чијим се благодатима употпуњава свако добро.